

“Löser inte polisen det, vem ska då lösa det?”

En kvalitativ studie gällande manliga polisers upplevelser av den polisiära yrkesrollen

"If the police don't solve it, then who will solve it?"

A qualitative study regarding male police officers' experiences of the police professional role

Examensarbete inom huvudområdet

Socialpsykologi

Grundnivå 15 Högskolepoäng

Vårtermin år 2023

Emma Svärth & Isabelle Skogsberg

Handledare: Lika Rodin

Examinator: Susanna Nordström

Deklarering

Härmed intygar vi, Emma Svårdh och Isabelle Skogsberg, att vi på egen hand och utan otillbörlig hjälp genomfört denna studie inom ramen för det Socialpsykologiska programmet vid Högskolan i Skövde under vårterminen 2023 för att erhålla en kandidatexamen i socialpsykologi. Vi intygar även att de källor som används listas i referenslistan samt att denna studie inte tidigare lämnats in för examination eller publicering någon annanstans.

Datum; 2023-05-04

Abstrakt

Polisen är en tungt belastad yrkesgrupp som får möta en stor hotbild samt misär. Detta samtidigt som högt ställda krav och ouppnåeliga förväntningar utgör en stor del av det polisiära yrket. Detta påverkar samhället i stort men främst individerna bakom uniformen. Forskarparet vill med denna studie belysa polisens egen upplevelse av sin yrkesroll. Studiens formulerade syfte är därför att förstå manliga polisers upplevelser av den polisiära yrkesrollen. Syftet besvaras genom en socialpsykologisk ansats där rollteoretiska begrepp tillhörande strukturell symbolisk interaktionism liksom roll, rolltagande och rollkonflikt utgör studiens teoretiska utgångspunkt. Empiriinsamlingen består av tio stycken enskilda semistrukturerade intervjuer med poliser som arbetar inom yttre tjänst. Resultatet visar att den polisiära yrkesrollen präglas av komplexitet, utmaningar, tungt belastande normer samt förväntningar från poliskåren och allmänheten. Vidare är polisens egen uppfattning att yrkesrollen innehåller en hel del positiva aspekter och de uttrycker att det finns en stor passion för yrket. Gemenskap, engagemang och identifiering med yrket anses vara viktiga faktorer för poliserna och har en betydande roll för hur poliserna upplever sin yrkesroll. Kollegor motiverar rolltagande mest, där sökandet efter en hög självkänsla motiverar poliserna att utvecklas. Symboliken i uniformen hjälper poliserna att gå från privatperson till yrkesverksam polis och anses därmed ytterligare motivera rolltagande.

Nyckelord: *polisiär yrkesroll, förväntningar, rolltagande, normer*

Abstract

The police are a heavily burdened professional group that has to face threat and misery. Simultaneously, high demands and unattainable expectations make up a large part of the police profession. This affects society at large but mainly the individuals behind the uniform. With this study, the research couple wants to shed light on the police's own experience of their professional role. The formulated purpose of the study is therefore to understand male police officers' experiences of the police professional role. The purpose is answered through a social psychological approach where role theoretical concepts belonging to structural symbolic interactionism such as role, role taking and role conflict form the theoretical starting point of the study. The empirical collection consists of ten individual semi-structured interviews with police officers who work in the external service. The results show that the police professional role is characterized by complexity, challenges, heavy burdensome norms and expectations from the police force and the public. Furthermore, the police's own opinion is that the professional role contains a lot of positive aspects and they express that there is a great passion for the profession. Community, commitment and identification with the profession are considered important factors for the police officers and have a significant role in how the police officers experience their professional role. Colleagues motivate role taking the most, where the search for a high self-esteem motivates the police officers to develop. The symbolism in the uniform helps the police officers to go from private to professional police and is thus considered to further motivate role taking.

Keywords: *police professional role, expectations, role taking, norms*

Förord

Inledningsvis vill vi tacka alla respondenter för Ert medverkande i studien. Tack för att Ni med stort engagemang gav oss inblick i Ert viktiga arbete. Utan Er hade studien inte varit genomförbar. Vidare vill vi tacka vänner och familj för att Ni under studiens gång stöttat oss. Tack till vår handledare Lika Rodin för din kompetens inom området och tack till programansvarig Sakarias Bank och kursansvarig Susanna Nordström för Er stöttning. Slutligen vill vi tacka Ann-Louise Svärth för din hjälp med korrekturläsning av vårt arbete.

Emma Svärth & Isabelle Skogsberg

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Syfte & forskningsfrågor	3
1.2 Disposition	3
2. Teoretisk ramverk	3
2.1 Strukturell symbolisk interaktionism	4
2.2 Roll	5
2.2.2 Normer	6
2.3 Rolltagande	6
2.3.1 Roller och socialisation	7
2.4 Rollkonflikt och rollpåfrestning	7
3. Tidigare forskning	8
3.1 Polisiär yrkesroll	8
3.2 Rolltagande	10
3.3 Rollkonflikt och rollpåfrestning	12
4. Avgränsning	12
5. Metod och metodologiska utgångspunkter	13
5.1 Metodval	13
5.2 Urvalsgrupp	14
5.3 Empiriska instrument	15
5.4 Etiska överväganden	16
5.5 Tillvägagångssätt	16
5.5.1 Förstudie	17
5.6 Transkriberingsprocess	18
5.7 Kvalitetskriterier	18
5.8 Val av analysmetod	19
6. Resultat och analys	21
6.1 Yrkesutövning	22
6.1.1 Komplexitet	22
6.1.2 Begränsande faktorer	24
6.1.2.1 Att möta misär	24
6.1.2.2 Kunskapskrav	25
6.1.2.3 Hotbild	26
6.2 Rollen	27
6.2.1 Gå in i en roll	27
6.2.2 Lärande	28
6.2.3 Tillhörighet	29

6.3 Förväntningar	31
6.3.1 Poliskår	31
6.3.2 Allmänhet	33
6.3.3 Press	34
7. Diskussion och slutsats.....	34
7.1 Hur beskriver poliser sin yrkesroll?	34
7.2 Vilka faktorer upplevs motivera rolltagande i den polisiära yrkesrollen?	37
7.3 Reflektioner och framtida forskning	39
Referenser	41
Bilaga 1: Intervjuguide
Bilaga 2: Samtyckesformulär
Bilaga 3: Informationsbrev

1. Introduktion

Rubriker om brott, mord och kriminalitet täcker nyhetsinslag och tidningsomslag dagligen. Ett reportage skrivet av Lundahl (2021) intervjuar rikspolischefen Anders Thornberg som uttrycker följande:

Det är ett synnerligen allvarligt läge i vårt land. Det var väldigt höga siffror för det dödliga våldet förra året, mycket sprängningar och skjutningar [...] Det är inte bara kriminella utan det är vanliga mord också och varje människa som dödas är en för mycket.

Oro och otrygghet uttrycks bland samhällets invånare och statistik från Nationella trygghetsundersökningen redogör för detta (Brå, 2022). I denna turbulenta tid så är det polisens uppgift att se till så att alla i samhället är trygga oavsett om de är i sitt eget hem eller på öppen gata. Polisen (u.å.) skriver att en polis gör stor skillnad i människors liv. En polis måste klara av svåra situationer och fatta rätt beslut under kritiska förhållanden. Därtill måste polisen inneha en trygghet i sig själv och en drivkraft att göra samhället till en tryggare plats. Polisen (u.å.) beskriver att viktiga uppgifter som ingår i polisyrket är att förebygga och förhindra brott. Deras arbetsuppgifter innebär vanligtvis att arbeta i yttre tjänst med utredningar och vardagsbrottslighet. Detta kan omfatta att patrullera på evenemang och uteställen, utreda stöld och snatteri, göra trafikkontroller eller ta hand om människor i utsatta situationer. Polisen (u.å.) skriver även att det anses nödvändigt att inneha kunskap om lagen. För att kunna avgöra rättsenligt behöver polisen dokumentera sitt fältarbete noggrant och mycket tid spenderas därför framför datorn även för en polis i yttre tjänst. Utöver detta anses viktiga egenskaper hos en polis vara lyhördhet, noggrannhet och opartiskhet.

I Polismyndighetens medarbetarpolicy (Polisen 2022) tydliggörs hur anställda inom Polismyndigheten ska utföra sina uppdrag. I policyn framgår det vilka krav och förväntningar som ställs på varje anställd och vad den anställde har för möjligheter. Den ligger som grund för anställning och utveckling av medarbetare inom Polismyndigheten. Krav och förväntningar som finns på medarbetaren handlar om att medarbetaren ska vara en representant för Polismyndigheten och arbeta mot att stärka förtroendet hos allmänheten. Medarbetaren ska vara effektiv och resultatriktad, samarbetsvillig, följa riktlinjer och ta ansvar över eget lärande.

Därtill ska polisen visa respekt och vara engagerad i möten med andra både internt och externt. Hur anställda ska utöva sin roll och sitt uppdrag regleras i 10 § av polisförordningen (SFS 2014:1104) där det står att “anställda vid Polismyndigheten och Säkerhetspolisen ska i kontakter med allmänheten med beaktande av omständigheterna och situationen agera så hänsynsfullt som möjligt, visa behärskning och uppträda på ett sätt som inger förtroende”.

En viktig aspekt som rör yrkesrollen är att polisyrket har förändrats drastiskt med åren och blivit ett mer mångfacetterat yrke (Inzuna & Wikström 2020). Polisens arbetsuppgifter kan variera avsevärt beroende på det sociala sammanhanget och situationen. Granérs (2004, ss. 131-132) visar att polisarbetet i Sverige är ett serviceyrke. Det finns ett polisideal av polisen som hjälpsam och serviceinriktad. Serviceuppgifterna i polisyrket kan innebära att hänvisa till andra insatser, ge vägbeskrivningar, köra någon till sjukhus eller ta kontakt med en socialjour.

Det är viktigt att i polisyrket vara flexibel. Möten med andra kan vara standardiserade eller oförutsägbara. Interaktionen med andra kan ha olika karaktär och kan handla om samarbete eller konflikt. Polisen kan ses som en rollspelare som kan behöva dölja avsikter för att uppnå ett visst resultat. Polisyrket handlar till stor del om att spela olika roller där polisen ska kunna växla mellan att spela den arga, den stränga, den förstående eller tröstande polisen i situationer med allmänheten (Finstad 2000 se Granér 2004, ss. 145-146). Granér (2004, s. 146) lyfter fram att genom rollspelet kan polisen hantera olika typer av förväntningar i polisarbetet. Ovanstående tydliggör att det ställs höga krav på polisens flexibilitet och att polisyrket är socialt varierande och komplext.

Forskning kring den polisiära yrkesrollen i Sverige är bristfällig. Socialpsykologi som ämne kan bidra med kunskap och förståelse kring detta komplexa och mångfacetterade yrke. Definitionen av socialpsykologi förklarar Aronson, Wilson och Sommers (2020, s. 25) som den vetenskapliga studien av hur individers känslor, tankar och beteenden påverkas av andra individers verkliga eller upplevda närvaro. En socialpsykologisk ansats är relevant då studien syftar till att förstå polisens komplexa yrkesroll, som delvis innebär att hantera beteendeförväntningar. Detta studeras genom delar av de rollteoretiska begrepp som ingår i strukturell symbolisk interaktionism. Begrepp såsom *roll*, *normer*, *rolltagande* och *rollkonflikt* är högst socialpsykologiska och kan hjälpa forskarparet att förstå den polisiära yrkesrollen.

Studien är menad att nå poliser och polismyndighetens organisation med förhoppningen om att studiens resultat kan bidra till en ökad förståelse kring polisens upplevelser av sin yrkesroll. Genom studien kan problematik synliggöras samt bidra till en djupare förståelse för polisens yrkesroll.

1.1 Syfte & forskningsfrågor

Syftet med studien är att förstå manliga polisens upplevelser av den polisiära yrkesrollen. För att besvara detta har följande forskningsfrågor formulerats:

1. Hur beskriver poliser sin yrkesroll?
2. Vilka faktorer upplevs motivera rolltagande i den polisiära yrkesrollen?

1.2 Disposition

Kapitel 2 presenterar de teoretiska ramverk som utgör grunden för studien samt tolkningen av studiens empiri. I kapitel 3 presenteras tidigare forskning som gjorts inom fältet. Studiens avgränsning presenteras i kapitel 4. Metodval, urval, empiriska instrument, etiska överväganden, tillvägagångssätt tillsammans med förstudie, kvalitetskriterier samt val av analysmetod redogör för studiens metodologiska utgångspunkt i det 5:e kapitlet. I kapitel 6 presenteras studiens resultat där tre huvudteman och dess subteman med tillhörande underteman redogörs för samt analyseras. Slutligen presenteras en diskussion i det 7:e kapitlet följt av egna reflektioner samt förslag på framtida forskning inom fältet.

2. Teoretisk ramverk

I följande avsnitt presenteras de teoretiska ramverk som är relevanta för studien. Utgångspunkten ligger i strukturell symbolisk interaktionism och rollteoretiska begrepp. Symbolisk interaktionism utgår från en processuell syn på social interaktion genom att ta hänsyn till både individen och samhället. Detta synsätt är relevant för studiens syfte då det kan förklara hur social interaktion från omgivningen påverkar polisen, samt hur polisen påverkar sin sociala omgivning. För att förstå yrkesrollen beskrivs begrepp såsom roll, normer, rolltagande och rollkonflikt. Begreppen är relevanta då polisens yrkesroll kommer med förväntningar om hur en polis ska vara och uppträda. Rolltagande kan ge förståelse för hur polisen antar andras perspektiv för att svara på förväntningarna i sin yrkesroll. Rollkonflikt är

relevant eftersom det kan belysa huruvida polisen upplever svårigheter att uppfylla rollskyldigheter. Studiens teoretiska ramverk bidrar till att analysera och tolka studiens resultat.

2.1 Strukturell symbolisk interaktionism

Stryker (1980, s. 1) förklarar att symbolisk interaktionism betraktas som ett ramverk för analys av samhället och kan användas som en socialpsykologisk teori. Stryker (1980, s. 2) lyfter fram att teoretiker har olika syn på innebörden av symbolisk interaktionism, men en delad grundtanke kring synen på samhälle och individ är att det är abstraktioner från pågående sociala interaktioner. "Självet" och "samhället" har en delad verklighet utan distinktion från varandra eller från de interpersonella interaktioner som de kommer ifrån. För att förstå social interaktion behöver alltså självet och samhället tas i beaktande. Stryker (1980, s. 58) beskriver att individer reflexivt kategoriserar sig själva och andra på ett sätt som är relevant för situationen och beter sig därefter. För att kunna göra ett sådant reflexivt beteende behöver individen ha ett "själv". Stryker (1980, s. 59) förklarar att Meads definition av ett "själv", är att man ibland kan se sig själv objektivt, det vill säga utifrån andra som man interagerar med och att denna reflexiva aktivitet har konsekvenser för beteendet. "Självet" är det sätt en person beskriver sina relationer till andra i en social process. Stryker (1980, ss. 52, 65) beskriver att symbolisk interaktionism har inslag av rollteori, detta för att båda tillämpar begreppet roll och dess koncept. Hans utgångspunkt förhåller sig till Meads idéer samt rollteoretiska begrepp för att på ett relevant sätt kunna hantera den ömsesidiga påverkan av interaktion. Den ömsesidiga påverkan sker genom interaktion mellan individ och social struktur. Social struktur hänvisar till regelbundna mönster som kännetecknar de flesta mänskliga interaktioner. I den sociala processen av interaktion inverkar social struktur genom att begränsa självkoncept, definition av situationen och beteendemöjligheter. Det är i interaktionen som den sociala strukturen kan förändras och utvecklas på nytt.

Hewitt och Shulman (2010, ss. 120-121) beskriver den ömsesidiga påverkan i social interaktion mer detaljrikt från ett symboliskt interaktionistiskt synsätt. I vår vardag sker vårt beteende ofta på rutin, såsom hur vi utför vårt arbete. Ur ett symboliskt interaktionistiskt synsätt så kan definition av situationen ge allmänna riktlinjer för vad man kan förvänta sig och hur man ska agera. Alla situationer följer inte alltid samma mönster utan situationer kan omdefinieras och individen får då ombilda sin definition av situationen och anpassa sig. Hewitt och Shulman (2010, s. 49) beskriver att beteendet utgår från att individen känner igen situationen och sammanställer karaktären av en viss miljö. Individen utgår från vilka handlingar och betydelser

situationen har och innehåller, därefter organiserar individen sitt beteende och sina förväntningar på andra i relation till deras definition. Hewitt och Shulman (2010, s. 50) förklarar att genom en definition av situationen kan individen förutse och förstå andras handlingar och det ger en viktig grund för dennes förmåga att se sig själv. När individen definierat situationen ser denne sig själv som en del av den och vad som förväntas i specifik situation. Detta leder till en bild av oss själva som ett situerat "jag" som framträder i specifika situationer. Hewitt och Shulman (2010, s. 143) beskriver att individens beteendemöjligheter kan begränsas av förmågan att definiera situationen. Detta kan handla om att individen inte har kunskap om andra och deras syften eller att andra har ett maktövertag över dem.

2.2 Roll

Stryker (1980, ss. 53 - 54) beskriver att individer genom interaktioner med andra lär sig hur man namnger och klassificerar objekt i världen. Betydelser i form av delade beteendeförväntningar växer fram i denna process. I namngivelsen och klassificeringen som inlärs genom interaktion förekommer symboler som brukas för att benämna relativt stabila "positioner" i social struktur. Positionerna omfattas av kollektiva beteendeförväntningar som kan benämnas som "roller". Stryker (1980, s. 56) lyfter fram att språk och andra symboliska system innehåller termer som refererar till olika aspekter och representerar mening för mänsklig handling. Symbolerna har betydelse och ger ledtrådar till beteende och organiserat beteende. Stryker (1980, s. 54) beskriver resultatet av att individer agerar inom ramen för social struktur och ger varandra namn eller titlar, som att det leder till ett erkännande av varandra som personer i positioner. Namngivelsen väcker förväntningar i förhållande till varandras beteende. Det innebär att personer som agerar inom ramen för organiserat beteende, namnger sig själva med en positionsbeteckning. Detta blir en del av självet och framkallar internaliserade förväntningar på eget beteende. I interaktionen definierar individen situationen genom att ge sig själv och andra namn samt egenskaper i situationen genom att organisera sitt eget beteende. Likt detta har poliserna en position, en yrkesroll som innehar kollektiva beteendeförväntningar om hur en polis ska vara. Genom att polisen är klädd i uniform, ger detta symboliska ledtrådar både till polisen men också till allmänheten vilket leder till att båda parter kan organisera sitt beteende därefter.

Stryker (1980, ss. 60-61) beskriver att identiteter är "delar" av självet, eller internaliserade positionsbeteckningar. De finns i den mån personen är delaktig i strukturerade rollrelationer. Individer kan ha olika identiteter som kan framträda i olika relationer och situationer.

Engagemang i rollen baseras på identitet. Stryker (1980, ss. 61-62) beskriver att det beror på hur viktigt det är för individen att vara en viss person. I den utsträckning individens relationer till andra i en grupp anses vara viktiga, är denne är engagerad i att vara medlem i gruppen. Stryker (1980, s. 68) beskriver att interaktioner kan variera i den grad de länkar samman personer som är, eller inte är, kopplade till varandra. Detta integrationsnätverk kan definieras som "grupp". I en grupp finns det ett erkännande av gemensamt medlemskap och en känsla av ömsesidigt beroende samt gemensamma mål. I relation till studien så arbetar ofta poliser i grupp. Stryker (1980, s. 64) beskriver att individen söker bekräftelse från andra i sin roll och sin identitet för att få den validerad. Individen vill även tro bra om sig själv. Genom att få bekräftelse på sin roll och identitet, kan individen uppnå en hög självkänsla.

2.2.2 Normer

Stryker (1980, s. 58) beskriver att förväntningarna på rollen kan innehålla normer. Dessa normer kan vara specifika och kräva specifika eller generella beteenden och ge utrymme för improvisation. Det finns till exempel mer specifika förväntningar på polisens beteende i dennes yrkesroll jämfört med förväntningarna mellan två vänner som umgås. Stryker (1980, s. 58) beskriver att normerna kan vara tydliga eller vaga i sina krav. De kan även vara tungt belastande och innebära sanktioner om individen inte uppfyller kraven. Är kraven normativt definierade kan sanktionerna variera från svaga till starka. I relation till polisyrket beskriver Granér (2004, s. 65) de sanktioner som kan ske om normer i polisgruppen inte följs. Dessa sanktioner kan röra sig om skvaller eller bestraffande arbetsfördelningar. En mer allvarlig form av sanktion är att individen kan bli socialt utesluten ur den sociala gemenskapen.

2.3 Rolltagande

Stryker (1980, s. 62) beskriver att förväntningar från andra definierar roller och är viktiga då självets struktur och situationer behöver definieras. För att individen ska veta vad som förväntas av denne, tar individen andras roll genom att använda symboler. Detta görs för att sätta sig in i någon annans situation och se världen genom den personen. Rolltagande är processen att förutse reaktioner från andra i en social situation. I processen finns symboliska ledtrådar som i situationen hjälper individen att organisera eller modifiera sitt beteende. Resultatet av rolltagandet kan individen använda för att upprätthålla eller modifiera sitt beteende. Hewitt och Shulman (2010, s. 54) beskriver att rolltagandet hjälper individen att kunna justera rollframträdanden för att det ska passa personliga mål, situationens krav och förväntningar från andra. Hewitt och Shulman (2010, ss. 55-56) ger exempel på hur rolltagandet sker i en social

situation. En läkare som undersöker en patient antar patientens perspektiv samt kollegors perspektiv där det finns förväntningar på hur undersökningen ska gå till. I relation till studien kan det handla om att polisen har förväntningar på sig från allmänheten och poliskåren. Polisen kan då göra ett rolltagande för att förutse förväntningarna och kunna upprätthålla eller modifiera sitt beteende.

2.3.1 Roller och socialisation

Stryker (1980, s. 63) lyfter att rolltagande är ett sätt att lära sig hur andra uppfattar dem och andras förväntningar på deras beteende, vilket i sin tur är relaterat till en större process; *socialisation*. Socialisation hänvisar till ett socialt lärande där en socialiseringsprocess införlivar nykomlingar av olika slag till organiserade interaktionsmönster i en social kontext. I relation till poliser kan detta handla om att vara polisstudent till att sedan utföra aspiranttjänst och därefter vara klar polis och ny på arbetet. Stryker (1980, s. 63) beskriver att individer socialiseras genom att svara på andras förväntningar, kastas in i roller där symboliska ledtrådar syftar till att framkalla ett förväntat beteende. Stryker (1980, ss. 63-64) beskriver att en del av socialiseringen sker genom *anticipatory socialization*. Det innebär att många lär sig sin roll genom att prova och spela rollen. Detta sker genom att individen imiterar eller kopierar andras beteenden, likt en rollförebild.

2.4 Rollkonflikt och rollpåfrestning

Motsägelsefulla förväntningar på individen från olika sociala relationer kan leda till vad Stryker (1980, s. 73) beskriver som en rollkonflikt. Förväntningarna kan kräva att man har två normer eller värderingar som inte stämmer överens och kräver motsatta beteenden. En individ innehar ofta många positioner med tillhörande rollförväntningar från olika håll, vilket lätt kan skapa rollkonflikt. För individen är en rollkonflikt en rollpåfrestning. Stryker (1980, s. 76) beskriver att individen kan uppleva svårigheter med att uppfylla dessa rollskyldigheter. Alla människor accepterar inte de normer eller värderingar som är ihopkopplade med sin roll. Stryker (1980, s. 77) beskriver att individen, i den mån den sociala strukturen tillåter, kan försöka eliminera eller hindra vissa rollrelationer för att kunna minska på belastningen. Däremot beror det på den sociala strukturen huruvida det går att minska rollpåfrestning eller inte. Rollförpliktelser är ofta inbyggda i sociala system där exempelvis polisen arbetar för social kontroll i samhället och är förpliktade till detta. Stryker (1980, s. 75) beskriver att individen, i vissa fall, kan undvika rollkonflikt genom att isolera de motstridiga förväntningarna. Detta kan göras på olika sätt såsom att arbete och hem kan separeras från varandra. I relation till poliser kan en rollkonflikt

handla om huruvida det finns samma förväntningar på en polis på arbetet som utanför arbetet, eller att allmänheten och poliskåren inte har samma förväntningar på polisen.

3. Tidigare forskning

I avsnittet presenteras tidigare forskning som anses vara relevant för studiens syfte. Den tidigare forskningen utgörs av vetenskapliga artiklar och relevansen beskrivs i samband med dessa. Utifrån studiens syfte är den tidigare forskning kategoriserad i fyra olika teman; *polisiär yrkesroll, rolltagande, rollkonflikt* och *rollpåfrestning*.

3. 1 Polisiär yrkesroll

Artikeln “General perceptions of police mediate relationships between police contact and anticipated police behavior in imagined roadside encounters” skriven av Sargent, Caselli, Machia och Newman (2022) undersökte huruvida tidigare erfarenheter av polisen påverkade de civilas förväntningar på kommande möten med polisiära enheter. Studien använde sig av post-hoc test och regressionsanalys på 826 *Amazon Mechanical Turk Prime* arbetare som var 18 år eller äldre och bosatta i USA. Studiens resultat visade att möten med polis formade generella uppfattningar vilka i sin tur skapade ett förväntat polisbeteende. Förväntningar på polisens beteende påverkade hur de reagerade på polisen. Vid möten mellan polis och civila blev trevliga möten med polisen förknippade med positiv inställning till polisen bland civila. Detta medan obehagliga möten blev förknippade med negativa attityder. Positiv inställning till polisen ledde till ett förtroende och öppenhet gentemot polisen, medan obehagliga möten ledde till rädsla och defensivitet. Artikeln har relevans för studien då resultatet visar att det finns uppfattningar och förväntningar kring polisens beteende. Vidare så tydliggörs det att dessa uppfattningar har en betydande effekt på civilas agerande när de senare kommer i kontakt med polisen. Detta utgör en förståelse för det sociala mötet mellan polis och allmänheten och deras förväntningar.

I artikeln “How should police respond to homelessness? Results from a surveyexperiment in Portland, Oregon” undersökte Burkhardt och Akins (2022) hur individer förväntade sig att polisen skulle bemöta synligt hemlösa individer i Portland, Oregon. Studien använde sig av kvantitativ metod med experiment där urvalet bestod av 1082 invånare i Oregon. Experimentet involverade en serie vinjetter med olika scenarion om en hypotetisk hemlös man, där scenarion exempelvis var att urinera offentligt eller samla pantburkar. Respondenterna delgavs även information om bakgrundsegenskaper likt missbruk eller psykisk sjukdom som låg till grund för deras utsatthet. Respondenterna skulle sedan välja ett önskvärt agerande från polisen. De

fick välja mellan ett aggressivt gripande, ett terapeutiskt hjälpande eller att ignorera helt. Resultatet visade att majoriteten av respondenterna föredrog att polisen agerade och hjälpte hemlösa individer framför att ignorera eller gripa. En missbruksbakgrund hade ingen effekt på vad respondenterna föredrog, medan respondenterna tyckte att polisen skulle hjälpa till när det rörde sig om psykisk sjukdom. Artikeln har relevans för studien då den visar att allmänheten har förväntningar på polisens agerande inom yrkesrollen i olika scenarion som rör individer i utsatta situationer. Detta blir relevant då studien syftar till att undersöka den polisiära yrkesrollen där beteendeförväntningar har en betydande roll.

I artikeln “Toward a Balanced Approach: Defining Police Roles in Responding to Domestic Violence” undersökte Balenovich, Grossi och Hughes (2008) huruvida poliser definierade sina roller när de mötte situationer gällande våld i hemmet. Två kvalitativa fokusgruppintervjuer med tio poliser utfördes i USA där resultatet beskrev tre typer av roller hos dessa poliser. Den första och vanligaste rollen var *strict enforcer* där polisen främst fokuserade på legala frågor kring våld i hemmet. Den andra rollen var *serviceofficer* där poliser främst fokuserade på offret och socialtjänstaspekten av våld i hemmet. Den tredje polisrollen var *integrated investigator* där polisen kunde förstå våld i hemmet som ett tvärvetenskapligt problem som krävde både en lagmässig och en socialarbetarmässig metod för att lösa våld i hemmet. Detta har relevans för studien som syftar till att undersöka den polisiära yrkesrollen. Ovanstående studie bidrar med kunskap kring att det finns en komplexitet av professionen då poliser inom sin yrkesroll kan inneha olika delar av rollen.

Artikeln “Coping strategies and social support as moderators of occupational stress and mental health link among police personnel” skriven av Singh, Gupta och Mishra (2021) syftade till att undersöka rollen av copingstrategier och socialt stöd som betydande faktorer för sambandet mellan arbetsstress och mental hälsa hos poliser i Indien. En tvärsnittsstudie genomfördes med standardiserade frågeformulär på 300 manliga poliser med olika rang. Studiens resultat visade att copingstrategier och socialt stöd hade en dämpande effekt på sambandet mellan stress och psykisk ohälsa hos poliser av lägre rangordning men visade inget samband på detta när det gällde poliser av hög rang. Trots att studien genomfördes i Indien så har artikeln relevans för studien då den visar att poliser av lägre rang, liksom poliser i yttre tjänst, med hjälp av socialt stöd kan dämpa effekten av arbetsstress. Studien ger en större inblick i polisens upplevelser av den polisiära yrkesrollen och visar att socialt stöd är centralt för polisens arbetsmiljö.

I artikeln “After that, I was leery about giving anybody a break about anything”: Officer-perceived consequences of trauma exposure on interactions with the public” undersökte Hofer, Guarnera och Savell (2021) hur poliser kopplade sin direkta och sekundära traumaexponering till negativa sidoeffekter av interaktioner mellan polis och allmänhet. Studien använde sig av kvalitativ metod där semistrukturerade intervjuer utfördes med 48 amerikanska poliser. Med hjälp av tematisk analys visade resultatet att exponering för traumatiska händelser var oundvikligt i polisernas yrke. Traumaexponeringen handlade om direkt exponering av allvarliga incidenter med stor risk för dödsfall eller att bli allvarligt skadad. Sekundärt trauma handlade om att polisen ständigt blev exponerad av andras lidande. Resultatet visade att traumaexponering hade gjort att polisen kände sig mer kalla och härdade, upplevde ökad misstro mot människor och förändringar i upplevd kontroll. Det formade hur poliser interagerar med allmänheten och resulterade i undvikande beteenden mot allmänheten. Det undvikande beteendet visade sig fysiskt genom att poliserna undvek kontakt och relationer samt emotionellt genom att de distanserade sig emotionellt för att undvika ytterligare psykologisk eller fysiskt skada. Artikeln är relevant för att den visar att polisyrket kan innebära en hotbild och att det finns risker för den psykiska och fysiska hälsan. Detta kan ge oss en djupare förståelse för hur polisen upplever sin yrkesroll och hur de påverkas av traumatiska händelser i sin yrkesutövning.

I Artikeln “Becoming a member of the police. Workplace expectations of police students during in-field training” undersökte Linda Hoel och Thomas Dillern (2022) poliser som vid tillfället var fältträningsofficerare (FTO) och hade en roll som innebar att lära och vägleda polisstudenter. Syftet var att beskriva FTO:s förväntningar om polisstudenter och hur dessa förväntningar skapade professionell utveckling. Artikeln diskuterade även hur den sociala dimensionen av lärande hade påverkan på studenternas deltagande och utveckling i yrket. Studien använde sig av en kvalitativ metod där elva semistrukturerade intervjuer utfördes med FTOs i Norge. Resultatet visade att det fanns en differens mellan förväntningar på polisstudenterna där det internt förväntades att studenterna tog en roll som passiva, adaptiva och lydiga medan de på patrull förväntades ta en mycket aktiv roll. Artikeln har relevans för studien eftersom den visar hur formella förväntningar från övre position kan ha en inverkan på polisens yrkesutövning.

3. 2 Rolltagande

I artikeln “Experience, Seniority and Gut Feeling - A Qualitative Examination of How Swedish Police Officers Perceive They Value, Evaluate and Manage Knowledge When Making

Decisions” undersökte Michelle Eliasson (2021) hur svenska poliser värdesatte, utvärderade och hanterade kunskap i yrket. Med hjälp av kvalitativa semistrukturerade intervjuer med 27 poliser visade resultatet att poliser använde sig av personlig erfarenhet, kollegors erfarenhetskunskap och magkänsla när de värderade, utvärderade och hanterade kunskap. Personlig erfarenhet över tid gav kunskap om situationer och hjälpte poliserna att bedöma dessa. Vidare framkom det att kollegors erfarenhet kunde bekräfta den enskildes kunskap eller användas som en riktlinje när den egna kunskapen inte räckte till. Slutligen var magkänslan relaterad till upplevelser och kunskap. Magkänslan användes som ett inre verktyg och präglade vilka handlingar och beslut polisen tog i olika situationer. Artikeln har relevans för studien då det framgår att polisen lär sig hur man ska hantera situationer inom sitt yrke genom bland annat erfarenheter och kollegor.

I artikeln “Professional development in the Swedish police organization: Police officers' learning pathways” utforskade Kohlström (2022) svenska polisens inlärningsvägar och uppfattningar om sin professionella utveckling i den nuvarande polistjänsten. Studien använde sig av kvalitativ metod där semistrukturerade intervjuer utfördes med 13 poliser med olika polisbefattningar t.ex. allmän, specialiserad eller ledare. Med hjälp av innehållsanalys visade resultatet att allmänna polisens motiv för sin professionella utveckling handlade om att utveckla mer kompetens, professionalism och kunskap. Inlärningsvägar var erfarenhet, reflektion, sociala interaktioner och diskussioner med andra, formella utbildningsmiljöer samt teori. Kunskap inom polistaktik, jurisdiktion, kommunikationsförmåga, beslutfattande och att se sig själv som professionell ansågs viktigt. I interaktion med allmänheten och brottslingar upplevde poliserna feedback på sina nuvarande kunskaper och professionalism. Artikeln har relevans för studien genom att den visar hur svenska poliser lär sig sin polisära yrkesroll till viss del genom social interaktion samt att det finns en växelverkan med allmänheten.

Artikeln “Community engagement and learning as ‘becoming’: findings from a study of British police recruit training” skriven av Heslop (2011) undersökte påverkan av samhällsengagemang på polisens lärande och påverkan för utvecklingen av deras habitus. Studien använde sig av det teoretiska begreppet habitus, vilket innefattar en kombination av egenskaper och kollektiva strukturella dispositioner formade av klass, ras och kön. En kvalitativ longitudinell fallstudie utfördes med 25 intervjuer på poliser i England som hade skickats ut på samhällsplaceringar i skolor, sjukhus och till välgörenhetsorganisationer. Resultatet visade att lärande var sammankopplat till en process där polisen “blir” poliser. Detta innefattade en individuell

process samt en social process genom social interaktion på arbetsplatsen. Den individuella processen handlade om kognitiva aspekter där det skedde förändringar i polisernas åsikter efter samhällsplaceringarna. Den sociala processen handlade däremot om ett lärande som blev påverkat av de sociala och kulturella aspekterna på samhällsplaceringarna. Lärandet bestod också av att polisen fått teoretisk kunskap genom polisutbildning för att kunna utföra sina roller. Inläring ledde förändringar i habitus vilket därefter påverkade inläringen. Artikeln har relevans för studien då den visar att den polisiära yrkesrollen påverkas av social interaktion på arbetsplatsen och teoretisk kunskap genom polisutbildning.

3.3 Rollkonflikt och rollpåfrestning

I artikeln “This isn’t what I signed up for: When police officer role expectations conflict with the realities of general duty policework in remote communities” undersökte Huey och Ricciardelli (2015) relationen mellan vad polisen gjorde och vad de tyckte om sitt arbete genom ett rollteoretiskt perspektiv. Studien använde sig av kvalitativ metod där 20 semistrukturerade intervjuer utfördes med aktiva poliser i Kanada och kompletterades med insamlad observationsdata från fältarbete. Resultatet visade att polisen önskade inneha rollen som brottsbekämpare eller socialarbetare, vilket de uppfattade vara förknippat med att vara “polis”. Majoriteten upplevde att de utförde uppgifter relaterade till mindre önskvärda roller såsom kunskapsarbete eller fredsbevarande och roller som “barnvakt”, vilket var en källa till rollpåfrestning och ledde till frustration och missnöje. Artikeln har relevans för studien eftersom den visar att den polisiära yrkesrollen kan innehålla olika rollförväntningar och att detta kan leda till rollkonflikt och rollpåfrestning.

4. Avgränsning

Utifrån tidigare forskning blir det tydligt att studiet gällande emotionellt känslorarbete hos poliser har stått i fokus. Detta beror säkerligen på polisens utsatta roll i samhället och deras yrkesutövning som anses vara påfrestande för polisernas känslohantering. Vidare så har den tidigare forskning som gjorts inom området fokuserat på utomstående individers perspektiv på polisen och tillhörande aspekter. Detta har resulterat i att polisens perspektiv uteslutits. Det som anses saknas inom forskningsområdet, efter att ha granskat flertalet studier, rör studier gällande polisens egna upplevelser och rolltagande inom det polisiära arbetet i yttre tjänst. Vidare har studier genomförts på svenska poliser men även i den svenska kontexten finns ett behov av mer forskning. Forskarparets kvalitativa studie gällande upplevelser kring den polisiära yrkesrollen

kan bidra till forskningen genom att fånga polisens unika upplevelser. Genom rollteoretiska begrepp kan studien ge en nyanserad bild av polisyrket som anses utgöra en viktig roll i samhället. Slutligen hade det varit intressant att studera detta fenomen utifrån ett genusperspektiv där skillnader mellan genus och upplevelser av den polisiära yrkesrollen stått i fokus. Detta behövde utelämnas då forskarparet avsiktligt avgränsade sig till enbart män i urvalet. Intervjuer med ett könsneutralt urval hade kunnat bidra till en bredare och mer unik förståelse för den polisiära yrkesrollen.

5. Metod och metodologiska utgångspunkter

Avsnittet presenterar studiens metodologiska utgångspunkter där metodval, urvalsgrupp, empiriska instrument, etiska överväganden, tillvägagångssätt tillsammans med förstudie, kvalitetskriterier och val av analysmetod redogörs.

5.1 Metodval

Studien utgår ett kvalitativt tillvägagångssätt då det anses vara relevant utifrån studiens formulerade syfte att fördjupa förståelsen för den polisiära yrkesrollen. Den kvalitativa forskningen beskrivs av Bryman (2018, ss. 487-488) ge möjlighet till djup och rik data och kan vara fördelaktig för att fånga personliga upplevelser. Detta till skillnad från den kvantitativa forskningen som utgår från en fast struktur där fokus ligger på generell statistik och utesluter djup och kontextbaserad data. I och med detta anses den kvantitativa forskningen vara irrelevant till studiens syfte. Vidare beskriver (Bryman 2018, s. 61) att den kvalitativa forskningen ger utrymme för den enskilda individens tolkning och uppfattning av dennes sociala verklighet. Datasamlingsmetoden är vald utifrån studiens syfte och 10 stycken enskilda semistrukturerade intervjuer har genomförts på poliser. Bryman (2018, s. 563) beskriver att forskaren som genomför semistrukturerade intervjuer använder en intervjuguide över relativt specifika teman som ska behandlas. Utöver detta finns det stor frihet för respondenten att formulera sina svar. Vidare menar Bryman (2018, ss. 487 - 488) att forskaren under dessa intervjuer ges möjlighet att ställa följdfrågor då den kvalitativa studiens närhet till respondenterna bidrar till en ökad förståelse och resulterar i tydliga och detaljerade redogörelser i relation till studiefenomenet. Studien använder sig av ett induktivt angreppssätt som Bryman (2018, s. 49) beskriver är att teorin är resultatet av en forskningsansats. Studien har gjort generaliserbara slutsatser på observationer som i detta fall är de genomförda intervjuerna.

5.2 Urvalsgrupp

Utifrån det formulerade syftet gällande polisens yrkesroll så har ett så kallat snöbollsurval använts (Bryman 2018, s. 245). Bryman (2018, s. 504) förklarar att snöbollsurvalet innebär att forskaren enskilt väljer ut ett antal individer som har relevans för studien och att dessa i sin tur föreslår andra deltagare som kan ha relevans för studien. Snöbollsurval är en typ av icke sannolikhetsurval som Bryman (2018, s. 227) beskriver skiljer sig från en slumpmässig urvalsteknik. Det betyder att vissa individer i samhället har större chans att komma med i urvalet. I enlighet med studiens ändamål att undersöka polisens yrkesroll så har tio manliga poliser i yttre tjänst utgjort urvalet för studien. Vidare har poliser med olika ålder och etnicitet eftersökts i hopp om att få ett bredare perspektiv på fenomenet som studerats. Kriterier som följts vid rekrytering av respondenter var formulerade enligt följande:

1. Manliga poliser som kan uppvisa aktuell polislegitimation.
2. Poliser som har jobbat inom yttre tjänst i minst ett (1) år och är i regelbunden kontakt med människor.

Valet av dessa kriterier grundades i studiens ändamål, att införskaffa djup data med tydligt fokus. Det första kriteriet för studiens respondenter rör kön samt en aktuell polislegitimation. Valet av manliga poliser som respondenter grundades i ett bekvämlighetskäl då det jobbar mer män än kvinnor inom det polisiära yrket. Kriteriet var även skapat för att säkerställa att respondenterna var kvalificerade till att delta i studien då studiens syfte efterfrågade just detta. För att kunna besvara studiens forskningsfrågor ansågs det också vara relevant att ha erfarenhet inom sin yrkesroll då fenomenet som studeras kan växa fram, därmed ansågs erfarenhet vara ett viktigt kriterium. Det andra kriteriet rör därför erfarenhet. Respondenten måste jobba i yttre tjänst och därmed kontinuerligt träffa människor. Att regelbundet vara i kontakt med människor ansågs vara relevant för studien då människor kan ha förväntningar på hur en polis ska vara och agera. Nedan, i tabell 1, presenteras respondenternas ålder och erfarenhet inom yrket. Respondenternas namn har uteslutits och presenteras i form av nummer som baseras på den ordning som intervjuerna genomfördes. Åldersspannet var mellan 23 - 54 år och erfarenheten inom yrket var mellan 1,5 - 22 år. Sju respondenter arbetade inom Västra Götalands län, en i Jönköpings län, en i Stockholms län och en i Hallands län.

	Ålder (år)	Erfarenhet inom yrket (år)
--	-------------------	-----------------------------------

<i>Intervjuperson 1</i>	28	3,5
<i>Intervjuperson 2</i>	27	1,5
<i>Intervjuperson 3</i>	52	22
<i>Intervjuperson 4</i>	27	3,5
<i>Intervjuperson 5</i>	27	2
<i>Intervjuperson 6</i>	23	1,5
<i>Intervjuperson 7</i>	28	2,5
<i>Intervjuperson 8</i>	26	4
<i>Intervjuperson 9</i>	43	14
<i>Intervjuperson 10</i>	54	16

Tabell 1

5.3 Empiriska instrument

Intervjuguide (se bilaga 1) har använts som mätinstrument och inleds med bakgrundsfrågor följt av teman: *yrkesroll, rolltagande, rollkonflikt och rollpåfrestning*, utformade utifrån studiens syfte. Utifrån första frågeställningen “Hur beskriver poliser sin yrkesroll?” har intervjufrågan “Vilka uppgifter ingår i din yrkesroll?” utformats för att få en objektiv förståelse samt “Hur skulle du beskriva en bra polis?” för att få en subjektiv tolkning. Till den andra frågeställningen “Vilka faktorer upplevs motivera rolltagande i den polisiära yrkesrollen?” har bland annat intervjufrågan “Upplever du att det finns förväntningar på din yrkesroll?” med följdfrågan “Hur skulle du beskriva att förväntningar på din roll som polis påverkar din yrkesutövning?” formulerats. För att få reda på om respondenterna upplever rollkonflikt och rollpåfrestning i sin yrkesroll har även intervjufrågan “Upplever du att du inom din yrkesroll får belöningar respektive bestraffningar från exempelvis allmänheten eller polismyndigheten?” formulerats. Detta formulerades även för att få reda på mer om deras upplevelser av den polisiära yrkesrollen.

5.4 Etiska överväganden

Studien följer fyra etiska principer; *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet* (Bryman 2018, 170 - 171). För att uppfylla informationskravet och samtyckeskravet har respondenterna inför intervjun tilldelats ett informationsblad samt ett samtyckesformulär som rör deras medverkan. Informationsbladet (se bilaga 3) innehåller information om studiens syfte och tillvägagångssätt. Det framgår även att deltagandet är frivilligt, att respondenterna har rätt att avbryta under processens gång samt att uppgifter om respondenten kommer att hanteras med största möjlig konfidentialitet. I samband med informationsbladet har respondenterna fått ta del av ett samtyckesformulär (se bilaga 2). Bryman (2018, s. 178) lyfter fram att fördelen med ett samtyckesformulär är att respondenterna redan från start får information skriftligt om vad deras deltagande innebär samt vad de samtycker till. För att uppfylla konfidentialitetskravet har respondenternas personliga information behandlats med största möjliga konfidentialitet. Vid transkribering har informationen förvrängts så att identifiering av respondenter ej är möjligt. I framställningen av rapporten har även informationen varit anonymiserad och förvarats så att inga obehöriga kunnat komma åt den. Det är av stor betydelse i studien att personlig information om respondenterna och andra känsliga uppgifter ska vara anonymiserat i den färdigställda rapporten så att det inte är möjligt att identifiera enskilda personer. Insamlade uppgifter om respondenterna har endast använts för forskningens ändamål och därmed uppfylls nyttjandekravet. Utöver det ovanstående kommer insamlad data att kasseras efter färdigställandet av rapporten. Slutligen har dataskyddsförordningen, Artikel 5 och 6 (Integritetskyddsmyndigheten, 2022) följts. Detta innebär att behandling av personuppgifter har skett med samtycke på ett lagligt och korrekt sätt. Personuppgifterna har även varit rimliga i sin omfattning och har samlats in till särskilda och berättigade ändamål. Den insamlade datan har förvarats på forskarparets lösenordsskyddade datorer.

5.5 Tillvägagångssätt

Respondenter till studien lokaliserades inledningsvis inom forskarparets kontaktnät. Med hjälp av ett snöbollsurval, där redan kvalificerade respondenter tipsade vidare om andra individer, kunde fler respondenter kontaktas. Vidare upprättades kontakt med poliser i lokalområdet i hopp om att bli sammankopplade med individer som stämde in på studiens urval. Tillvägagångssättet genererade en bred samling av poliser där erfarenhet, ålder och geografiskt område var de främsta faktorerna som skiljde dem åt. Respondenterna erhöll en

informationsblankett via mail där en kort presentation av forskarna framgick följt av studiens syfte, urval och etiska aspekter. I samband med detta mottog de även en blankett där deras samtycke till att delta i studien skulle godkännas och blev sedan kallade till intervju. Vid intervjutillfället fick samtliga respondenter digitalt skriva på samtyckesblanketten samt lämna ett muntligt samtycke som spelades in.

För att svara på studiens forskningsfrågor så genomfördes 10 semistrukturerade intervjuer med de rekryterade respondenterna. Intervjuerna planerades att genomföras fysiskt på plats men respondenternas tillgänglighet och arbetsschema gjorde oss illa tvungna att planera om. Intervjuerna, som omfattade omkring 45 minuter vardera, verkställdes istället digitalt på Zoom där båda forskarna var närvarande. Som Bryman (2018, s. 593) skriver är fördelarna med en digital intervju, likt en Zoom-intervju, att den skapar mer flexibilitet och att den, för vissa respondenter, kan kännas bekvämare. Bekvämligheten kan handla om att respondenterna har lättare att tacka ja till intervjun om det sker digitalt där de i andra fall hade tackat nej till deltagandet samt att respondenterna inte behöver åka någonstans. Däremot beskriver Bryman (2018, s. 593) att det finns begränsningar som att det kan förekomma tekniska problem. Vid ett fåtal tillfällen så krånglade uppkopplingen men det löste sig snabbt och det var ingenting som forskarparet tyckte påverkade intervjun i stort. Genom att ha intervjuerna på Zoom var det enkelt att boka in intervjuerna, i och med att det fanns ett geografiskt avstånd samt att det fungerade med respondenternas schema vilket forskarparet upplevde att respondenterna också tyckte. Under intervjuerna upplevde forskarparet att respondenterna kände sig bekväma och att allting löpte på smidigt. Utöver detta så framgick ingen ersättning till respondenterna.

Forskarparet har deltagit aktivt i intervjuerna där fokus har legat på att lyssna på respondentens svar samt ställt frågor och följt upp. Däremot har respondenterna och deras svar onekligen varit det som stått i fokus under hela genomförandet. Grunden för varje intervju har varit en intervjuguide där forskarparet vid behov förklarar eller aktiverat respondenterna. Utöver detta så har varje intervju spelats in efter godkännande av varje enskild respondent, detta för att erhålla så precis och korrekt data som möjligt. Efter genomförda intervjuer så transkriberades materialet utifrån inspelningarna vilket utgjorde grunden för analysen där koder, underteman, subteman samt teman identifierades.

5.5.1 Förstudie

För att testa intervjufrågornas relevans genomfördes det, innan intervjuerna, en så kallad

pilotstudie. Den syftade även till att göra forskarparet bekväma i intervjurollen samt säkerställa att tekniska resurser fungerade som önskat. Efter genomförd förstudie korrigerades och fastställdes intervjuguiden. Något som upptäcktes under förstudien var att forskarparet behövde utveckla vidare förklaringar på de fenomen som studien syftar till att undersöka. Fenomenen var undermedvetna psykologiska processer som förstudiens respondent uttryckte var svårtolkade. Respondenten tyckte sig inte vara medveten om att göra exempelvis ett rolltagande men vid vidare förklaring uppenbarades erfarenheter som tydde på rolltagande. Forskarparets förklaringar på fenomenen ansågs vara betydande för att samtalets naturliga flöde skulle förbättras. Efter förstudien formulerades en fråga som fångade upp och sammanfattade respondentens svar om fördelar och nackdelar om yrkesrollen.

5.6 Transkriberingsprocess

Varje enskild intervju spelades in med röstinspelning på mobilen efter samtycke från respondenten, där alla respondenterna samtyckte. Som Bryman (2018, ss. 577-578) beskriver är det en fördel att spela in ljudet för att få en större bild av intervjun och kunna koncentrera sig på respondenten istället för att anteckna. Intervjuerna delades upp på så sätt att forskarparet transkriberade fem intervjuer var för att dela arbetet jämnt. Forskarparet valde att transkribera intervjuerna manuellt på datorn istället för att använda sig av transkriberingsprogram. Under transkriberingen skrev forskarparet ner ordagrant vad intervjupersonen sa men lämnade ute utfyllnadsord som "eh", "liksom", "va" eller upprepningar av ord. Bryman (2018, s. 581) lyfter fram att människor oftast inte pratar i hela meningar och sådant kan behöva redigeras. Samtidigt ska forskaren inte ändra meningen för mycket då det kan finnas risk att innebörden går förlorad. Forskarparet ansåg att sådana ord inte var relevanta för studiens syfte eller forskningsfrågor och därmed inte påverkade studiens resultat. Transkriberingen var en tidskrävande process men forskarparet kunde under tiden få en större inblick i materialet. Även om transkriberingen delades upp mellan forskarparet så fanns det en aktiv diskussion om intervjuerna under tiden. Forskarparet kunde redan då identifiera vissa koder och teman vilket underlättade den tematiska analysen.

5.7 Kvalitetskriterier

I följande avsnitt redogörs det för hur reliabilitet och validitet har säkerställts genom studien. Reliabilitet i sin grundform handlar om tillförlitlighet och rör huruvida resultatet från en studie går att replikera eller om det påverkas av tillfälliga betingelser (Bryman 2018, s. 72). Den

externa reliabiliteten rör i vilken utsträckning undersökningen kan replikeras (LeCompte & Goetz se Bryman 2018, s. 465). I kvalitativ forskning blir det ett svårt kriterium att tillgodose då det är ogenomförbart i undersökningar att kontrollera en social miljö med sociala premisser för att återskapa i senare forskning (LeCompte & Goetz 1982 se Bryman 2018, s. 465). För att stärka den externa reliabiliteten har uppsatsen gett en utförlig beskrivning av forskningsprocessen. Genom att utförligt beskriva metoden med tillvägagångssätt kan det ge läsaren verktyg för att kunna genomföra en liknande studie. Intern reliabilitet innebär att alla i ett forskningsteam kommer överens om hur insamlat material ska tolkas (LeCompte & Goetz 1982 se Bryman 2018, s. 465). Intern reliabilitet har säkrats genom att forskarparet diskuterat och kommit överens om hur insamlat material tolkats under processen. Innan insamling av empirin hade forskarparet diskuterat hur materialet skulle tolkas. Under transkriberingsprocessen fanns det en diskussion om intervjuerna gällande vad som var relevant för syftet, där forskarparet även påbörjade kodningsprocessen. Genom att diskutera fram och tillbaka under kodningsprocessen kunde forskarparet komma fram till en samstämmig syn hur empirin skulle tolkas, vilket underlättade analysarbetet.

Bryman (2018, s. 72) förklarar att validitet i sin grundform rör huruvida slutsatser som genererats från en undersökning hör samman med syftet eller inte. Intern validitet innebär att forskarens observationer stämmer bra överens med teoretiska idéer som forskaren framställer (LeCompte & Goetz 1982 se Bryman 2018, s. 465). I och med studiens snöbollsurval, där respondenterna är poliser, innehas en hög tillförlitlighet från start. Utöver detta har intern validitet säkrats genom följdfrågor för att garantera ömsesidig tolkning av respondenternas svar under intervjun. Efter intervjun har respondenterna erbjudits möjlighet att återkomma med kompletterande svar, detta inom en vecka efter genomförd intervju. Extern validitet innebär i vilken omfattning resultaten kan generaliseras till andra sociala kontexter och situationer. I den kvalitativa forskningen blir det kriteriet svårt att uppnå på grund av limiterat urval (LeCompte & Goetz 1982 se Bryman 2018, ss. 466 - 467). Målet med denna studie är inte att generalisera eller skaffa representativ data för en grupp utan att få en kontextuell förståelse samt inneha rik och fyllig data utifrån polisens uppfattningar.

5.8 Val av analysmetod

För att analysera den insamlade empirin valdes en tematisk analys. En tematisk analys innebär att forskaren identifierar, analyserar och finner mönster i empiriinsamlingen för att konstruera teman (Bryman 2018, s. 703). Ett tema fångar in något utifrån eller i relation till den aktuella

forskningsfrågan, ett syfte eller ett centralt fenomen och företräder viss mening inom den insamlade datamängden (Braun & Clarke 2006, s. 10). Genomförandet av analysen utfördes genom att det transkriberade materialet lästes igenom flera gånger av forskarparet för att empirin skulle bli bekant. Vid transkriberingstillfället började kodningsprocessen följt av att forskarparet vid genomläsning letade efter upprepade ämnen, känslor och uttryck och satte namn på dem. När alla intervjuerna hade kodats summerades dessa koder för att se vilka koder som var mest frekvent förekommande. Vissa koder togs bort medan vissa slogs samman till gemensamma koder. Efter kodningsprocessen utvecklade forskarparet koderna till teman, subteman och underteman. Vid skapandet av teman, subteman och underteman fanns forskningsfrågor och teoretisk utgångspunkt i åtanke, detta för att inte missa någonting som var betydelsefullt. Som Bryman (2018, s. 708) beskriver är det viktigt att forskaren kopplar sina teman till forskningsfrågan och den litteraturen som har valts som fokus i studien. Genom analysen så kunde forskarparet lättare se vad som var återkommande genom intervjuerna. För att visualisera hur analysen har genomförts visas det, i tabell 2, ett utdrag från den kodningsprocess som användes för att identifiera teman här nedan:

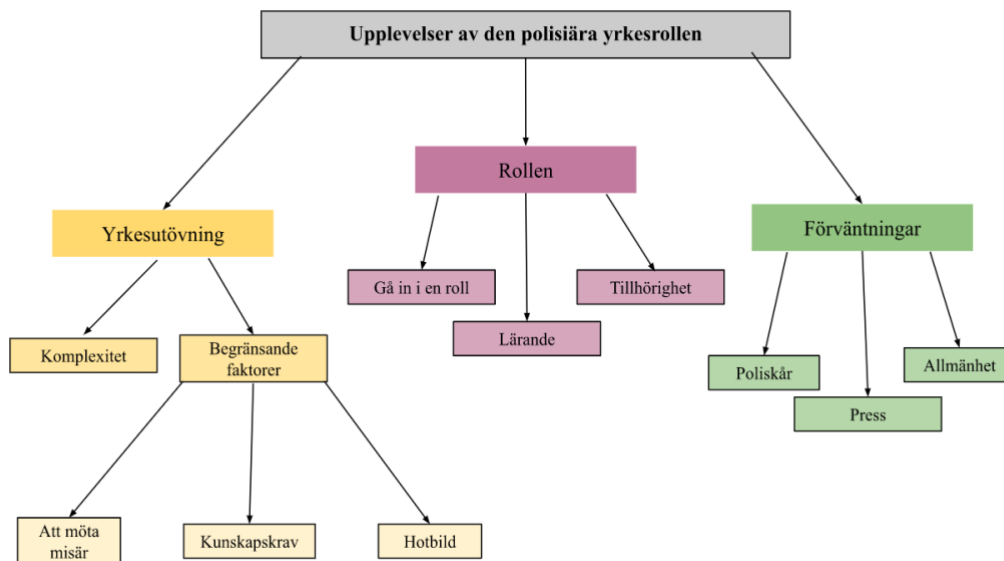
CITAT	KOD	HUVUDTEMA	SUBTEMA
<p>“Jag har hamnat i två situationer där ändå tanken har slått mig att fan idag kanske jag inte kommer hem och det var inte kul. Det är ju sådana tankar man bara trodde var någon klyscha liksom att man snackar om, men det är ändå ett farligt jobb. Det finns de som vill oss illa och vi hamnar i situationer som inte är så säkra alltid” (Intervjuperson 7, s. 3)</p>	Rädsla	Begränsande faktorer	Hotbild
<p>“Att hänga av mig uniformen och när jag kliver ut från polisstationen så är jag (respondentens namn) och så är jag polisen (respondentens namn) när jag klär på mig kläderna eller när man sätter vapnet i bältet brukar också vara en sådan sak” (Intervjuperson 6, s. 2)</p>	Uniform	Rollen	Gå in i en roll

<p>“Det finns förväntningar på dels mitt turlag eller den grupp jag jobbar i men också på mig som enskild polis. Det är ju en av Sveriges största myndigheter och en myndighet som hela tiden granskas och det förväntas att man hela tiden presterar resultat på olika sätt och att det är korrekta resultat. Så det är både i form av att man ska ha ett professionellt förhållningssätt och att man ska representera polis-myndigheten på ett bra sätt” (Intervjuperson 8, s. 2)</p>	<p>Förebild</p>	<p>Förväntningar</p>	<p>Poliskår</p>
---	-----------------	----------------------	-----------------

Tabell 2

6. Resultat och analys

I följande avsnitt presenteras studiens resultat och analys integrerat. Vid analys av den insamlade empirin framkom tre huvudteman. Det första huvudtemat rör “Yrkesutövning” tillsammans med två subteman “Komplexitet” samt “Begränsande faktorer” där tre underteman identifierats till det sistnämnda subtemat. Dessa underteman rör “Att möta misär”, “Kunskapskrav” samt “Hotbild”. Det andra huvudtemat rör “Rollen” tillsammans med tre subteman “Gå in i en roll”, “Lärande” samt “Tillhörighet”. Det tredje huvudtemat rör “Förväntningar” där tre subteman formulerats som “Poliskår”, “Press” och “Allmänhet”. Nedan presenteras dessa i ett tematiskt schema som sedan åtföljs av en fördjupning av varje enskilt tema med tillhörande citat. Citaten refererar till respondenterna i form av *intervjuperson* följt av ett nummer mellan 1 - 10, baserat på den ordning intervjuerna genomfördes. Vidare fördjupas varje enskilt tema med hjälp av kopplingar till studiens teoretiska utgångspunkt för att förtydliga resultatets socialpsykologiska relevans.

Figur 1. Tematisk matris över studiens syfte med tillhörande teman, subteman och underteman.

Huvudsakliga fynd i studien visar att den polisiära yrkesrollen präglas av komplexitet, utmaningar, tungt belastande normer samt förväntningar. Negativa aspekter handlade om att behöva möta misär och en stor hotbild. Positiva aspekter som upplevdes av respondenterna var engagemang och en kärlek för yrket. Gemenskap och relationer till kollegor hade en stor påverkan på hur respondenterna upplevde den polisiära yrkesrollen. Kollegor ansågs motivera rolltagande mest, där sökandet efter en hög självkänsla motiverade dem att utvecklas. Symboliken i uniformen hjälpte poliserna att gå från privatperson till yrkesverksam polis och ansågs därmed motivera rolltagandet.

6.1 Yrkesutövning

I alla intervjuer framkom utmärkande faktorer i respondenternas beskrivning av sin yrkesutövning. Faktorerna formulerades till subteman och rör *komplexitet* samt *begränsande faktorer* där *kunskapskrav*, *att möta misär* och *hotbild* utgör underteman till det sistnämnda sub temat. Nedan beskrivs mer djupgående hur dessa aspekter påverkar den polisiära yrkesutövningen.

6.1.1 Komplexitet

Majoriteten av respondenterna upplevde sitt yrkesutövande som ett ständigt skådespeleri, en komplexitet i ett mångfacetterat yrke där samspelet med människan styrde ens yrkesutövning.

Vidare upplevdes detta viktigt för att kunna bemöta allmänhetens förväntningar om hur en bra polis uppträder. Intervjuperson 8 beskriver detta på följande sätt:

Att vara polis är till stor del att vara skådespelare, man måste hela tiden tempoväxla och ändra vem man är som, vem man verkar vara som person rättare sagt. Ett arbetspass kan ju gå från att du sitter och har någon form av möte med någon samhällsaktör till att du åker ut och omhändertar någon för berusning och att det är en väldigt stökig och provocerande person och de blir stökigt och ganska gränssättande och fysiskt, väldigt hårt helt enkelt. Till att du ska åka och besöka en förskola och möta förskolebarn, till att du sen ska åka och lämna ett dödsbud till en person eller att du ska omhänderta någon som försökt att ta sitt eget liv. Och i det så måste man ju hela tiden hitta det där med att sätta sig in i någon annans roll för att kunna göra ett bra jobb och kunna ge ett korrekt och professionellt bemötande. (Intervjuperson 8, s. 3)

Vidare exemplifieras detta genom intervjuperson 3 som visar på komplexiteten inom yrket enligt följande:

Jag brukar säga att vara polis, det är rätt komplicerat, man ska köra bil som en biltjuv [...] så ska man prata i radio som en radiopratare och så ska du vara datahacker [...] sen ska man vara en hyggligt bra författare och kunna skriva, berätta om vad man upplevt. Sen ska du vara psykolog, i polisens arbetsuppgifter ingår det att lämna ett dödsbud, det har jag gjort några gånger och det är det minst charmiga kan jag säga men förmodligen bland det viktigaste vi har, att åka hem till någon eller familj och berätta att den dem tycker väldigt mycket om kommer inte komma hem idag. Sen måste man ju kunna skjuta pistol och brottas med. (Intervjuperson 3, s. 7)

Intervjuperson 8 använder sig av ord och uttryck som "samhällsaktör", "gränssättande", "korrekt och professionellt bemötande". Detta tyder på att respondenten är socialiserad i sitt yrke och använder sig av ett yrkesskickligt språk. Respondenten antas agera efter ett förväntat beteende där han representerar sin yrkesgrupp. För att kunna göra ett bra arbete och svara på allmänhetens förväntningar så menar respondenten att personen i fråga behöver sätta sig in i någon annans roll. Detta kan tolkas som att respondenten gör ett rolltagande. I och med polisens mångfacetterade yrkesutövning så kan det antas att rolltagande bör ske i stor mån flera gånger under arbetspasset och med stor flexibilitet. Enligt Stryker (1980, s. 62) gör individen ett rolltagande för att kunna veta vilket beteende som är önskvärt i situationen. Vidare lyfter Hewitt

och Shulman (2010, s. 54) att rolltagande hjälper individen att justera rollframträdandet för att kunna möta förväntningar från andra. Genom att yrkesutövningen är komplex kräver det att respondenterna behöver omdefiniera situationen och organisera sitt beteende utifrån vad det finns för förväntningar. Flera av respondenterna beskrev att den ena dagen inte är den andra lik och att man träffar många olika typer av människor. I och med detta kan det som Hewitt och Shulman (2010, s. 143) beskriver begränsa förmågan att definiera situationen när individen inte har kunskap om andra och deras syften.

Det skådespeleri som majoriteten av respondenterna upplever sig utföra kan förklaras genom *anticipatory socialization*. Stryker (1980, s. 63) lyfter fram att individer kan "spela en roll" som en del av ett rolltagande. Utifrån respondenternas svar så kan det antas att denna del av rolltagandet är av stor betydelse. För att de ska kunna ha de korrekta och professionella bemötanden som yrket kräver, antas det att polisen behöver spela en roll då de inte alltid besitter kunskapen om den aktuella situationen.

6.1.2 Begränsande faktorer

Det polisiära yrket är uppskattat av många yrkesutövare som uttrycker stor glädje och stolthet över sitt yrke. Däremot lyfte majoriteten av respondenterna att det fanns en hel del faktorer som begränsade deras yrkesutövning. Respondenternas uttalanden och den övergripande upplevelsen av intervjuerna tyder på att de begränsande faktorerna rör *att möta misär, kunskapskrav* samt *hotbild*.

6.1.2.1 Att möta misär

Utifrån respondenternas svar kan det antas att misär utgör en betydande del av dess yrkesutövning. Detta subtema är en del av de begränsande faktorerna som rör yrkesrollen och som majoriteten upplevde vara en utmaning i sitt arbetsliv. Intervjuperson 9 beskriver hur den upplevda misären påverkar personen i fråga enligt följande:

Nackdelen är nog att man trasas sönder lite liksom inombords, man är inte samma, asså jag får ju se verkligheten men bara den fula verkligheten [...] sen får man se mycket livsöden som är orättvisa och tragiska. (Intervjuperson, 9 s. 9)

Vidare belyser intervjuperson 7 hur pass mycket misär som dessa poliser förväntas möta och faktiskt möter i sitt yrkesutövande. Detta görs genom följande uttryck:

Under min korta tid som polis så har man fått se mer skit än vad de flesta människorna får se under två livstider, avlidna människor, trasiga familjer, misär hemma hos folk. (Intervjuperson 7, s. 3)

Trots att majoriteten av respondenterna dagligen upplever misär så uttryckte alla att de tyckte om sitt jobb och ville fortsätta. En anledning till att respondenterna stannar kvar inom sitt yrke kan bero på att de starkt identifierar sig och känner sig förpliktade till sin yrkesroll. Detta kan förklaras med vad stryker (1980, ss. 61-62) beskriver som ett engagemang till sin roll. Engagemanget beror på hur viktigt det är att vara en viss person eller att vara medlem i en grupp. Respondenternas svar tolkas som att de är engagerade och starkt identifierar sig till sin roll. Detta kan exemplifieras med intervjuperson 6 som uttryckte "Jag jobbar inte som polis, jag är polis". En annan aspekt av engagemanget rör samhällets syn på den samhällsbärande funktion som polisyrket utgör. Detta kan också förklara varför respondenterna identifierar sig med sin yrkesroll och ser denna som viktig.

6.1.2.2 Kunskapskrav

Respondenterna var alla enade om att det polisiära yrket innebar en hel del krav i form av kunskap. Dels behövs ett stort rättspatos för att kunna bli duktig inom sin yrkesutövning och kunna alla lagar. Samtidigt kräver yrket att polisen känner en trygghet i sin kunskap då nya situationer hastigt kan dyka upp. Intervjuperson 1 exemplifierar hur kunskapskraven kan yttras inom sin yrkesutövning enligt följande:

Vi ska kunna väldigt mycket och vi ska fatta ibland väldigt, väldigt svåra beslut. Till och med så långt som livsavgörande beslut kan vi behöva fatta på millisekunder. (Intervjuperson 1, s.2)

Det upplevdes även finnas en del brister gällande kunskapskraven hos många av respondenterna. Bristerna återfinns enligt respondenterna i utbildningen, i aspirant-tjänstgöringen samt i yrket som polis. Intervjuperson 8 menade att det kunde finnas ett glapp när det gäller kunskap mellan utbildning och tjänstgöring:

Polisutbildningen är ju i dagens läge en akademisk utbildning till ett yrke som absolut inte är akademiskt. Vilket gör att de krav som ställs under utbildningen, de är inte fel men kan i vissa fall bli missvisande eller feltolkas. (Intervjuperson 8, s. 3)

I alla yrkesgrupper ställs det någon typ av krav. Anledningen till att respondenterna upplever höga kunskapskrav kan dels förklaras av de livsavgörande beslut som de behöver ta. En annan förklaring till detta kan vara att polisyrket innehar tungt belastade normer. Som Stryker (1980, s. 58) beskriver kan förväntningarna som utgör roller innehålla lättare eller tyngre belastade normer. Utför inte individen specifika beteenden som är ihopkopplade med rollens normer kan detta leda till sanktioner. Respondenterna, vars yrkeskrav är tungt belastade med normer om hur en polis ska vara, kan känna rädsla för att misslyckas. Detta genom att inte leva upp till sin polisroll och därmed ifrågasättas av omgivningen som också kan tappa förtroende för polisen. De tungt belastade normerna kan i detta fall handla om polisernas krav på innehav av kunskap. Dessutom utspelar sig kraven under extrem tidspress vilket försvårar situationen för polisens yrkesutövning.

6.1.2.3 Hotbild

En aspekt som inte kan undgåas är den hotbild som yrkesutövningen medför. Alla respondenter hade någon erfarenhet av att möta hot i sitt yrke. Utifrån respondenternas utsagor, skönjas en frustration kring detta, om att bli orättvist behandlad. En frustration om att bli orättvist behandlad i sin yrkesutövning och en ilska över den respektlöshet som delar av allmänheten har mot polisen. Respondenterna berättade bland annat om erfarenheter där de blivit spottade på, utsatta för hot mot den egna familjen och utsatta för fysiskt våld. Intervjuperson 6 förtydligar hotbilden enligt följande:

Det är svårt att beskriva den respektlöshet som folk har mot oss, någon står och kallar min sambo för hora och att de ska knulla min mamma [...] de kan ju vara frågan om man kommer hem eller inte. (Intervjuperson 6, s. 4)

Vidare ger intervjuperson 7 en djupare inblick på hotbilden och exemplifierar detta med egna erfarenheter enligt följande:

Jag har hamnat i två situationer där ändå tanken har slått mig att fan idag kanske jag inte kommer hem och det var inte kul. Det är ju sådana tankar man bara trodde var någon klyscha liksom att man snackar om, men det är ändå ett farligt jobb. Det finns de som vill oss illa och vi hamnar i situationer som inte är så säkra alltid (Intervjuperson 7, s. 3)

En av respondenterna belyste hotbilden i sin extremaste grad. I samband med detta exemplifieras även hur pass mycket hotet som poliserna utsätts för påverkar dem som personer. Intervjuperson 9 berättar följande:

Under en lång tid levde jag och hela min familj under skyddad identitet på grund av saker som hände på jobbet [...] jag tror inte någon polis är lika öppen för man har inte sina känslor lika ytligt efter några år som man hade när man började som polis. (Intervjuperson 9, s. 3)

När hotet är så pass stort så att ens familj och ens eget liv står på spel så väcktes en fundering hos forskarparet kring varför de stannar kvar. Respondenterna var enade om att de ville fortsätta trots hotbilden. Intervjuperson 10 uttryckte "om jag slutar som polis så har ju skurkarna vunnit" vilket visar på stolthet och engagemang. Återigen kan detta förklaras av Strykers (1980, ss. 61-62) tankar om engagemang till sin roll. Respondenterna identifierade sig så stark med yrket vilket kan förklara att respondenterna stannar kvar i yrket trots hotbilden.

Vidare tolkar forskarparet att trots frustrationen över att bli bemött med respektlöshet, så finns det en acceptans hos respondenterna. Acceptansen är nödvändig för att kunna fortsätta med sin yrkesutövning och är ett sätt att hantera hotet. Vidare uttryckte några respondenter, likt det sistnämnda citatet från intervjuperson 9, att de inte är lika öppna och har sina känslor lika ytligt i dagsläget som de hade vid början av sin yrkeskarriär. En förklaring på detta kan vara emotionell distansering och kan användas som en strategi för att klara av respektlösheten och hotbilden.

6.2 Rollen

I respondenternas svar så kunde *rollen* tydligt urskiljas. Den polisiära rollen. Genom intervjuerna bildades mönster där subteman; *gå in i en roll*, *lärande*, samt tillhörighet identifierades.

6.2.1 Gå in i en roll

Återkommande hos respondenterna fanns skildringar kring hur det är att gå in i en roll. Subtemat *gå in i en roll* skapades genom respondenternas beskrivningar av att sätta vapnet i bältet och klä på sig uniformen som ett sätt att förbereda sig att gå in i rollen som polis. Detta exemplifieras av intervjuperson 6 som beskrev:

Att hänga av mig uniformen och när jag kliver ut från polisstationen så är jag (respondentens namn) och så är jag polisen (respondentens namn) när jag klär på mig kläderna eller när man sätter vapnet i bältet brukar också vara en sådan sak. (Intervjuperson 6, s. 2)

Ytterligare ett exempel på hur respondenterna förbereder sig för att gå in i sin roll med hjälp av uniform beskrivs av intervjuperson 5:

Man kommer till jobbet och man tar på sig sin uniform, man är polis då. (Intervjuperson 5, s. 5)

Enligt respondenternas svar speglar beskrivningarna ett sätt att gå in i en roll som polis. Som Stryker (1980, s. 62) beskriver kan symboliska ledtrådar hjälpa att organisera eller modifiera individens beteende i interaktionen och kunna förutse reaktioner i en social situation och göra ett rolltagande. När respondenterna sätter på sig uniformen signalerar det en symbolik till polisen och allmänheten. Detta kan visa polisens status och hjälpa poliserna att göra ett rolltagande då uniformen hjälper till att definiera situationen. Genom att ta på sig uniformen och därmed gå in i rollen antas det bli en rituell övergång från privatperson till tjänsteman. I och med den starka identifieringen som respondenterna upplevde sig ha till yrkesrollen ansågs alltså uniformen visa på när individen var i tjänst eller inte.

6.2.2 Lärande

Respondenterna upplevde att utbildningen gav teoretisk kunskap medan kollegorna utgjorde den största inspirationskällan för att lära sig nya saker eller hantera situationer under aspiranttjänstgöringen. Detta exemplifieras av Intervjuperson 3:

Jag tittade ut vilka poliser som hade minst motstånd, som fick brottas minst, var bäst på att prata, så jag kopierade ju en del och så gjorde jag min stil av det. (Intervjuperson 3, s. 8)

Hur deras roll som polis har skapats och formats under tidens gång utav kollegor exemplifieras av Intervjuperson 8:

Det är ju framförallt mina kollegor som har format mig, där man får följa flera olika kollegor under sin aspiranttjänstgöring, där jag tagit godbitarna av olika kollegor och försökt skapa mig min egen roll. (Intervjuperson 8, s. 1)

Att kopiera andra kollegors beteenden och därefter skapa sin egen roll som polis tyder på att respondenterna gör ett rolltagande och är relaterat till socialisering. Detta kan analyseras med hjälp av socialisering och Strykers (1980, ss. 63-64) begrepp om *anticipatory socialization*. På aspiranten och senare i yrket sker en socialiseringsprocess för att lära sig passande beteende. Genom att polisen imiterar eller kopierar andras beteenden, likt en rollförebild, kan poliserna socialiseras in i yrket. Att imitera och kopiera andra kollegor kan anses vara ett sätt att bli en bättre polis och ständigt utvecklas i sin yrkesroll. Det kan också handla om att den enskilde vill få bekräftelse i sitt yrkesutövande från sina kollegor och därmed känna att denne utvecklas.

6.2.3 Tillhörighet

Genomgående i alla intervjuer framkom det att känslan av tillhörighet är central i rollen som polis. Olika aspekter av den upplevda tillhörigheten rörde sig om kollektiv och identifiering, kåranda samt socialt stöd.

Beskrivningar från respondenterna antyder att respondenterna identifierar sig själva med yrket och andra poliser. Upplevelser av att allmänheten identifierar polisen som en del av en grupp och inte ser polisen som en egen individ var återkommande hos respondenterna. Detta förtydligas av intervjuperson 7, följt av intervjuperson 4:

Vad det gäller allmänhet skulle jag nog säga att sju av tio gånger handlar det om att vi får skit och det är ju inte ofta skit som jag har gjort utan det kan vara att polisen sköt någon i Stockholm eller polisen utredde inte din cykelstöld nere i Skåne, då får jag den skiten. Det enkla sättet att svara är att det var inte jag, men någonstans vill man ju och får ju se till kollektivet och vill backa polisen. (Intervjuperson 1, s. 8)

[...] man ser mer uniformen, man ser en polis och kanske inte människan på det sättet bakom uniformen. (Intervjuperson 1, s. 4)

Citaten visar att polisen identifierar sig med andra poliser som en del av samma grupp. Likaså identifierar allmänheten polisen som ett kollektiv. Detta kan tolkas som att poliser känner tillhörighet med andra poliser på grund av att allmänheten ser dem som "samma" person. Identifieringen kan bero på att respondenterna kategoriserar sig själva i relation till andra och kan förklaras med att det finns en relation mellan social struktur och individen. Stryker (1980, ss. 58-59) beskriver att människor kategoriserar sig själva och andra för att kunna namnge och

klassificera sig själv. Sättet att beskriva sig själv utgår alltså från relationer till andra i en social process. Detta kan förklara varför allmänheten bara ser en uniform och att polisen ser sig själva som ett kollektiv. Däremot kan det antas att polisen påverkas negativt då de får ta emot kritik även fast de själva inte gjort något fel. Vid intervjuerna uppenbarades det att mycket av kritiken de får ta emot kommer från händelser där den enskilde inte var inblandad. Det betyder att allmänheten ger kritik mot ett kollektiv där den enskilde får stå som ansvarig. Å andra sidan uttryckte respondenterna att de fick beröm för sitt arbete, exempelvis när dådet på Drottninggatan i Stockholm skedde, även fast de inte var närvarande vid tillfället.

Vidare uttrycktes känslor av tillhörighet, trygghet samt att de kände sig som en stor familj vilket de identifierade som kåranda. Respondenterna menade att yrket var krävande och att det sociala stödet från kollegor var av stor betydelse och ansågs vara viktigt. Intervjuperson 8 menade att kårandan låg till grund hos alla poliser och uttryckte att "Kåranda är jätteviktigt och om de inte hade funnits kåranda så finns det inte en människa som hade orkat vara polis".

Tillit och lojalitet mot kollegor var av stor betydelse hos respondenterna. Intervjuperson 2 beskrev:

Du ska lita på din kollega till hundra procent o nu klickar vi alla mina kollegor men däremot om han gör en bedömning av ett ärende[...] säg han tar tag i en person, då kommer inte jag stå och kolla på, jag kommer ju ta i den andra handen, bara för då vet jag att min kollega har sett någonting som gör att han är orolig. För min kollegas skull så kommer jag att kontrollera han också. Det gäller att man litar på varandra och det är skitviktigt kan jag tycka. (Intervjuperson 2, s. 10)

Stryker (1980, s. 68) lyfter fram att i en grupp finns det ett erkännande av gemensamt medlemskap och en känsla av ömsesidigt beroende och gemensamma mål. Detta kan förklara respondenternas känsla av tillhörighet inom gruppen. Genom intervjuerna framkom det att det fanns ett gemensamt ansvar, gemensamma plikter och lojalitet gentemot kollegorna.

Vidare menade respondenterna att det tuffa yrket och de krävande situationer som dagligen uppkommer för dem närmare som grupp. Det ansågs också medföra känslor av trygghet och socialt stöd. Intervjuperson 6 uttryckte följande:

Eftersom vi har kommit varandra så nära så är det väldigt nära till känslorna många gånger, både att man skrattar tills man håller på och gråter eller att de är så sorgligt så man gråter

tillsammans. Så det blir ju väldigt nära, som en familj liksom. (Intervjuperson 6, s. 2)

En viktig aspekt att lyfta är däremot att flertalet respondenter upplevde bristande stöd i form av avlastningsmöten eller liknande från poliskåren. Det skedde möten när det har hänt saker som ansågs vara extrema fall. Däremot sker det inte regelbundet så som respondenterna önskade. Återigen visades kollegornas stöd vara av stor vikt då de tillsammans kan gå ur rollen som allmänheten ser och tillåta sig vara sårbara tillsammans.

6.3 Förväntningar

I intervjuerna framgick det att respondenterna upplevde förväntningar inom sitt yrke, vilka ofta var sammankopplade med hög press att prestera utifrån förväntningar. Dessa aspekter formulerades i tre subteman; *poliskår*, *allmänhet* samt *press*.

6.3.1 Poliskår

Förväntningar från poliskår upplevdes som tydliga och delvis hanterbara. Förväntningarna rörde främst att prestera korrekta resultat, uppträda professionellt och vara en bra förebild för polismyndigheten. Detta exemplifieras av intervjuperson 8 som beskrev:

Det finns förväntningar på dels mitt turlag eller den gruppen jag jobbar i men också på mig som enskild polis. Det är ju en av Sveriges största myndigheter och en myndighet som hela tiden granskas och det förväntas att man hela tiden presterar resultat på olika sätt och att det är korrekta resultat. Så de är både i form av att man ska ha ett professionellt förhållningssätt och att man ska representera polismyndigheten på ett bra sätt. Men också i den mån att kunna leverera för medborgarna och visa på att vi gör de uppdrag vi är ålagda att göra. (Intervjuperson 8, s. 2)

Förväntningar från poliskåren kan tolkas genom att respondenterna anpassar sitt beteende utifrån förväntningarna. Stryker (1980, s. 57) lyfter fram att individen anpassar sitt beteende utifrån de förväntningar som rollen medför. Detta kan utspela sig genom att respondenterna anpassar sig till poliskårens allmänna förväntningar på hur en bra polis ska vara.

Flera av respondenterna upplevde att det var en moralisk begränsning att behöva arbeta på exempelvis kravaller och upplopp. Detta då flera av respondenterna inte alltid tyckte sig stå bakom åsikterna. Däremot var alla enade om att de är en viktig del inom deras yrkesutövning då de ville skydda de demokratiska rättigheterna. Detta beskrevs av intervjuperson 8:

Vi är ju ålagda att skydda demokratin och de demokratiska rättigheterna man har i Sverige. Och man kan ju bli ålagd att skydda någon som ska uttrycka sina åsikter men de är inte alltid jag står bakom de åsikterna. Och det är ju en väldigt moralisk kamp att göra det, men man har ju ändå valt yrket för att man ser de här grundlagsskyddade rättigheterna som något väldigt stort och något väldigt viktigt och vackert och att man får helt enkelt tänka att det är det man beskyddar. (Intervjuperson 8, s. 4)

Det som respondenten beskriver kan antas vara en rollkonflikt mellan det som individen ifråga står för och vad dennes polisroll är ålagd att göra. Motsägelsefulla förväntningar på individen från olika sociala relationer kan leda till vad Stryker (1980, s. 73) beskriver som en rollkonflikt. Han förklarar detta genom att förväntningarna kan kräva att individen har två normer eller värderingar som inte stämmer överens. Utifrån citatet kan det tolkas som att det blir en inre moralisk kamp att behöva utföra arbetsuppgiften. I polisens arbete kan det även röra en rollkonflikt mellan dels allmänhetens förväntningar på att skydda dem när de uttrycker sina åsikter, samtidigt som andra delar av allmänheten tycker att polisen ska agera och exempelvis avbryta en demonstration.

Andra situationer som upplevdes som moraliska dilemman var situationer där man behövde ta någons körkort, eller när det inte fanns tillräckligt lagstöd att hjälpa till vid misstanke om våld i hemmet. Detta ledde till känslor av otillräcklighet. Intervjuperson 7 beskrev sina känslor angående detta:

Jag kan göra detta som polis men jag kan göra detta som medmänniska liksom, problemet som blir nästa steg är att även om jag vill göra en sak som (respondentens namn) och inte som polisen det är att det står polis här (pekar på sitt bröst) och allting jag gör uppfattas ju som att det är polisen som gör det. (Intervjuperson 7, s. 10)

Detta citat kan tyda på en rollkonflikt mellan att utföra rollförväntningar från poliskåren och människor i allmänheten, därtill en rollkonflikt mellan vad man som privatperson och yrkesperson värderar är rätt. Som Stryker (1980, s. 75) beskriver kan rollkonflikten leda till dilemman kring vilken förväntan individen ska acceptera eller avvisa. Han menar också på att det blir svårt att isolera motstridiga förväntningar i tid eller på plats. I relation till citatet är det svårt att isolera förväntningarna som är kopplade till yrkesutövningen i och med det som

intervjuperson 7 säger "Allting jag gör uppfattas ju som att det är polisen som gör det". Polisen är skyldiga att ta någons körkort om det krävs, och i och med att rollförpliktelser är ofta inbyggda i sociala system där exempelvis polisen arbetar för social kontroll i samhället är denne förpliktade till detta (Stryker 1980, s. 77).

6.3.2 Allmänhet

Förväntningar från allmänheten upplevde respondenterna var för höga och svårare att hantera för enskild polis och polismyndighet. Detta skildras utifrån intervjuperson 3 som beskrev:

Det kvittar om du går ut och frågar hundra personer på torget så har alla en åsikt om hur en polis ska vara. Det är ju allmänt tankegods, finns det någonting folk har en åsikt om så är det hur en polis ska vara och uppträda. Ja det är klart jag upplever att det finns krav och det är med all rätt för vi arbetar i allmänhetens tjänst, vi är, om man nu ska vara lite dramatisk, den yttersta linjen mellan demokrati och kaos i samhället. (Intervjuperson 3, s. 5)

Genomgående i intervjuerna så var upplevelsen att allmänhetens förväntningar onekligen hade störst omfattning och inverkan. I allmänheten mötte respondenterna ofta personer i utsatta situationer där personerna var hemlösa, våldsutsatta eller tog droger. Här fanns det förväntningar från allmänheten att polisen skulle ta hand om människor i utsatt situation. En del av respondenterna uttryckte att det ibland blev svårt att möta dessa förväntningar i och med att det inte alltid finns lagstöd till detta eller andra bakomliggande faktorer som allmänheten inte ser. Flertalet gånger så uttrycktes det, likt intervjuperson 10, att "allmänheten förväntar sig otroligt mycket av oss". Däremot så upplevdes förväntningarna vara otydliga och ospecificerade vilket gjorde dem svåra att exemplifiera för våra respondenter. Detta kan förklaras genom Strykers (1980, s. 58) beskrivning av att rollen innehåller normer. Dessa normer kan vara specifika och kräva specifika beteenden eller mer generella där improvisation kan ske. I respondenternas svar kan det antas att allmänhetens förväntningar grundas i normer som är otydliga och tungt belastade. Dessa tungt belastade normer om hur en polis ska vara och uppträda, kan leda till sanktioner om de inte följs eller bekräftas. Anledningen till att de är tungt belastade kan bero på att det blir stora konsekvenser om normerna bryts. I detta fall kan en sanktion innebära att polisen tappar allmänhetens förtroende. Utöver detta så menar flera av studiens respondenter att allmänheten är de som styr polisens yrkesutövning. Förklaringen till detta ansågs ligga i att det är medborgarna i landet som väljer vilka politiker som ska regera över landet och då styra över polisens resurser.

6.3.3 Press

Förväntningarna från poliskåren och allmänheten ledde till att respondenterna upplevde press att prestera utifrån dessa förväntningar. Detta exemplifieras av intervjuperson 1 som beskrev:

Det är många gånger vi hamnar i sådana ärenden när man jobbar som polis, och då förväntas man ju kunna lösa de här och de är ju, jag har ju krav på mig att lösa det här, för löser inte polisen det, vem ska då lösa det? [...] Man lägger nog jättemycket press och förväntningar på sig själv, man tycker att det här ska jag kunna, nu har jag läst detta i två år, det borde jag kunna. Och det kan ju nästan bli en smäll när man kommer ut att skolvärlden är ju en sak och verkligheten är en annan. (Intervjuperson 1, s. 6)

Respondenterna beskrev genomgående att de upplevde höga krav på sig själva om hur de skulle vara som polis. Flertalet respondenter uttryckte att det ställs höga krav på bemötandet då det kan vara första och enda gången allmänheten möter en polis och att det påverkar deras syn på polisen. Press på att prestera utifrån förväntningar kan kopplas till deras självkänsla. Enligt Stryker (1980, s. 64) vill individer ha en hög självkänsla, vilket kan uppnås genom att andra bekräftar deras roll och identitet. Genom att respondenterna uppnår kraven och blir bekräftade från poliskåren och allmänheten kan deras självkänsla bli stärkt. En annan aspekt av detta är att poliserna upplevdes motiverade av denna press då de ansåg att det utvecklade deras roll. Detta exemplifieras av intervjuperson 6 med följande uttryck "förväntningarna kommer framförallt från mig själv, jag vill ju bli en så bra polis som möjligt och jag blir väldigt motiverad av det".

7. Diskussion och slutsats

Polisycket anses vara ett komplext yrke där individen på olika sätt sätts på prov. Studien var ämnad att bidra med en större förståelse för polisens syn på dess yrkesroll samt den samhällsviktiga roll som de, genom sitt yrkesutövande, upprätthåller. Syftet med studien var därför att förstå manliga polisers upplevelser av den polisiära yrkesrollen. Det som låg till grund för att kunna besvara studiens syfte var två forskningsfrågor som nedan kommer att besvaras. Vidare kommer kopplingar till tidigare presenterade empiriska studier, se avsnitt 3, att diskuteras följt av egna reflektioner kring studien samt tankar gällande framtida forskning.

7.1 Hur beskriver poliser sin yrkesroll?

En passion för yrket, en stark känsla för vad som är rätt och fel och ett driv av att hjälpa människor i samhället var aspekter som genomgående ansågs beskrivande för respondenternas

yrkesroll. Utöver det visade resultatet att en gemenskap till sina kollegor var något som alla tyckte var av stor betydelse och beskrevs som väldigt bra. Detta förklarades också bero på de baksidor som yrkesutövningen medför. De baksidor som resultatet visade på rörde att möta misär och en stor hotbild, detta till en grad som onekligen drabbade deras privatliv. Poliserna upplevde en frustration kring allmänhetens respektlöshet, vilket ledde till att respondenterna inte hade sina känslor lika ytligt efter några år i polisyrket jämfört med när man började som polis. Yrket innebar att se många orättvisa och tragiska livsöden. Detta stämmer överens med Hofer, Guarnera och Savell (2021) resultat som visade att exponering för traumatiska händelser är oundvikligt i polisernas yrke. Både genom att det finns risk att skadas på arbetet och att de ständigt blir exponerade av andras lidande. Hofer, Guarnera och Savell (2021) resultat visade också på att traumaexponering hade gjort att polisen kände sig mer kalla och härdade.

Kåranda och tillhörighet låg till grund för att orka fortsätta som polis genom socialt stöd samt tillit till polisgruppen. Det går även i linje med Singh, Gupta och Mishra (2021) resultat som redogör för vikten av socialt stöd på arbetet. Deras resultat visade att socialt stöd hade en dämpande effekt på sambandet mellan stress och psykisk hälsa hos poliser av lägre rangordning, vilket kan jämföras med poliser i yttre tjänst.

En genomgående aspekt var att poliserna identifierade sig med sin roll. Att arbeta som polis innebar att vara polis, både privat och på jobbet. En anledning till att respondenterna klarade av sitt yrke trots en stor hotbild och att behöva möta misär, kan bero på att respondenterna var engagerade i sin roll och identifierade sig starkt med polisrollen. Att respondenterna såg sig själva som ett kollektiv och att allmänheten såg dem som "samma person" ansågs intensifiera känslan av att identifiera sig med sin roll. Det ansågs som att rollen som polis var en stor del av deras liv och den de är som person. Detta tyder på att det sannolikt är viktigt för poliser med identifikation som del av gruppen och identifikation som "polis". Mycket press utifrån samt svårigheten med yrkesutövandet tyder på att detta är relevant. Det finns eventuellt ett hot från utomstående som gör att poliskåren behöver hitta en gemensam identitet.

Genom respondenternas svar fann forskarparet att förväntningar utgjorde en stor del av den polisiära yrkesrollen. Förväntningarna upplevdes komma dels från poliskåren men också från allmänheten. Poliskårens förväntningar var höga men upplevdes vara tydligt formulerade och därmed lättare att hantera. Däremot var skillnaden mellan kraven som ställdes på poliserna under utbildning samt aspiranten jämfört med poliserna i tjänst otroligt stora. Detta medförde

att respondenterna upplevde ett glapp mellan den akademiska utbildningen och det praktiska yrkesutövandet. Detta går till viss del att jämföra med Linda Hoel och Thomas Dillern (2022) resultat där det framgår att förväntningarna på poliser under utbildning skiljer sig åt när de är på patrull. Under utbildningen förväntades en mer passiv roll, medan på patrull en mer aktiv roll. I relation till studiens resultat skulle detta kunna förklara varför majoriteten av respondenterna upplevde ett glapp mellan utbildning och att vara ute i tjänst. Förklaringen skulle kunna bero på att förväntningarna skiljer sig åt under utbildningen vilket leder till att det är svårt att veta hur kraven och förväntningarna är när man väl är ute i arbetslivet.

Allmänhetens förväntningar på polisen upplevdes vara otydliga och jobbigare att hantera. Förklaringen till detta ansågs ligga i okunskap, tungt belastande normer och att alla har en åsikt om hur en polis ska vara. I allmänheten mötte respondenterna ofta personer i utsatta situationer där personerna var hemlösa, våldsutsatta eller tog droger. Här fanns det förväntningar från allmänheten att polisen skulle ta hand om människor i utsatt situation. Detta går i linje med Burkhardt och Akins (2022) resultat om att allmänheten föredrar att polisen agerar och hjälper hemlösa individer framför att ignorera eller arresterar. Vidare uttryckte flertalet respondenter i vår studie att det ställs höga krav på bemötandet då det kan vara första och enda gången allmänheten möter en polis och att det påverkar deras syn på polisen. Detta medförde att respondenterna upplevde att det fanns en stor press på dem själva i form av att prestera utifrån dessa förväntningar. Resultaten ligger till viss del i linje med det som Sargent, Caselli, Machia och Newman (2022) lyfter fram om allmänhetens förväntningar. De menar att civila har förväntningar på polisens beteende, vilka påverkar hur de reagerar på polisen senare ageranden. Vidare belyser artikeln att möten med polisen kommer att påverka civilas uppfattning. Detta kan förklara varför respondenterna upplevde höga krav på bemötande där allmänheten förväntade sig ett visst bemötande baserat på uppfattningar och tidigare erfarenheter.

Respondenterna upplevde moraliska dilemman i arbetet. Situationer där respondenterna behövde ta någons körkort eller arbeta på kravaller och upplopp ledde till rollkonflikt och rollpåfrestning. En rollkonflikt uppstod mellan att utföra rollförväntningar från poliskåren och människor i allmänheten och vad man som privatperson och yrkesperson värderar är rätt. Detta skulle kunna ses som att yrkesrollen innehar en roll som fredsbevarande, vilket stämmer överens med Huey och Ricciardelli (2015) resultat om att polisens uppgifter var relaterade till mindre önskvärda roller. Deras resultat visade att en oönskad roll var uppgifter som var relaterat till fredsbevarande, som ledde till missnöje och rollpåfrestning. Ett annat moralisk dilemma

som flera av studiens respondenter delade var att man inte kunde hjälpa till vid misstanke om våld i hemmet för att det inte fanns tillräckligt med lagstöd. Detta stämmer till viss del överens med Balenovich, Grossi och Hughes (2008) resultat om huruvida poliser definierar sina roller när de möter situationer gällande våld i hemmet. Deras resultat visar att polisen kan fokusera på de legala frågorna eller fokusera på offret och socialtjänstperspektiv eller en blandning mellan dessa två. I relation till studiens resultat kan detta förklaras som att respondenterna vill inneha en roll som fokuserar mer på offret men att deras yrkesroll inte tillåter det. Yrkesrollen tillåter istället en roll som fokuserar på de juridiska frågorna kring våld i hemmet.

Slutsatsen som kan dras är att yrket kräver att individer brinner för det polisiära samt att variationen som erbjuds anses vara tillfredsställande. Däremot så beskrev poliserna sin yrkesroll som utmanande då de dagligen utsätts för respektlöshet, misär och en stor hotbild. Aspekter som poliserna beskrev i sin yrkesroll var gemenskapen, kårandan, engagemanget och den starka identifieringen till rollen som motiverar individerna att fortsätta inom det polisiära yrket. Vidare framgick det att förväntningar och samspelet med allmänheten utgjorde en stor del av polisens upplevelser och yrkesutövning. Det upplevdes som en utmaning att bemöta dessa förväntningar och medförde stor press hos respondenterna. Slutligen visade det sig att moraliska dilemman, där lagstöd och privata åsikter inte gick hand i hand, präglade en stor del av polisens upplevelse av dess yrkesutövning.

7.2 Vilka faktorer upplevs motivera rolltagande i den polisiära yrkesrollen?

Utifrån den andra forskningsfrågan så tydliggjordes en stor komplexitet av ett redan mångfacetterat yrke. För att lyckas i sin yrkesutövning krävdes det en anpassning där individen fick skräddarsy sin yrkesroll baserat på den sociala situation som individen befann sig i. Respondenterna upplevde denna process som ett skådespeleri. Samspelet med människan styrde yrkesutövningen och kan därmed anses motivera individens rolltagande. Poliserna uppfattades gå in i en roll för att kunna utföra arbetsuppgifterna samt för att veta vilket beteende som är önskvärt i den aktuella situationen. Detta går i linje med Kohlström (2022) studie där resultatet visade att poliserna fick feedback på sitt beteende, sina nuvarande kunskaper och dess professionalism genom interaktionen med allmänheten.

Ytterligare en aspekt som kan anses motivera rolltagandet är att när kraven på polisstudenterna ökar, i samband med att de påbörjar den praktiska biten av yrket, ökar också pressen på dem

själva. De ansåg att det var utvecklande i deras yrkesroll. Vidare fann forskarparet att allmänhetens förväntningar till viss del motiverar polisernas rolltagande i och med att poliserna ska ge ett professionellt och korrekt bemötande vilket kräver att de ska kunna bemöta och besvara allmänhetens förväntningar. I linje med detta så hade respondenternas självkänsla en avgörande del i huruvida deras rolltagande motiverades eller ej. Självkänslan uppstod genom att de blev bekräftade på deras roll samt identitet och kunde därmed ha en stor inverkan på dess rolltagande. I studien utgjorde det tidigare nämnda glappet mellan utbildning, aspirant och tjänstgöring en stor del av resultatet på den andra forskningsfrågan. När polisstudenterna gick ut på sin aspirant ville de göra bra ifrån sig och inte sticka ut. Detta var en faktor som motiverade deras rolltagande. Vidare visade resultatet att den akademiska utbildningen till viss del kunde vara missvisande för det praktiska yrkesutövandet som väntade. Det resulterade i att polisstudenterna tog in så mycket kunskap de kunde från sina kollegor, som i detta fall blev rollförebilder, och på det sättet kopierade deras beteenden. Kollegorna var den största inspirationskällan för att lära sig att hantera situationer på. Det går i linje med det resultat som Eliasson (2021) redogör för, nämligen att poliser använder sig av bland annat kollegors erfarenhetskunskap när de värderar, utvärderar och hanterar situationer inom yrkesutövningen. Likaså visar Heslop (2011) resultat att lärandet var sammankopplat med en process där individerna "blev" poliser. I deras artikel framgick det också att den polisiära yrkesrollen påverkas av social interaktion på arbetsplatsen likväl som den teoretiska kunskap de tilldelas under utbildningen.

Slutligen så står det klart att symboler var en stor del av rolltagandet. Det framgick att poliserna förberedde sig på att kliva in i sin yrkesroll genom att ta på sig sin uniform. När poliserna var iklädd uniformen signalerade detta ledrådar dels till dem själva men också till betraktaren i form av allmänheten. Det uttrycktes också vara ett sätt för dem att försöka släppa jobbet när de gick hem varvid de tog av sig uniformen eller tog ur vapnet ut bältet. Detsamma gällde när individerna gick på sitt arbetspass, uniformen motiverade då individen att gå från civil medborgare till yrkesverksam polis.

Slutsatsen som kan dras är att polisens yrkesroll är komplex och mångfacetterad. Vidare ställs det höga krav och förväntningar på poliser som i sin tur väntas bemöta och besvara dessa på ett korrekt och professionellt sätt. Det framgick att samspelet med allmänheten var avgörande och till viss del styrde den polisiära yrkesutövningen. Erfarna kollegor ansågs vara en av de största faktorerna som motiverade rolltagande varvid poliserna kopierade beteenden och sedan sökte

bekräftelse på sitt agerande. Sökandet på en bekräftelse motiverade dem att utvecklas och bekräftelsen i sig gav dem en hög självkänsla. Slutligen visade resultatet att symboliska ledtrådar var en stor del av vad som motiverade rolltagandet. Uniformen hjälpte individen att gå från privatperson till yrkesverksam polis som jobbade i samhällets tjänst.

Sammanfattningsvis har denna studie visat att den polisiära yrkesrollen präglas av komplexitet, utmaningar, tungt belastade normer samt förväntningar. Däremot är polisens egen uppfattning av sin yrkesroll innehållande både negativa men också positiva aspekter. De negativa aspekterna, likt att möta misär och en stor hotbild, kunde listas längre och förekom frekvent under yrkesutövningen. Däremot tog de positiva aspekterna, likt gemenskap och engagemang, överhand och en passion för yrket genomsyrade all empiri. Gemenskap, kåranda och relationen till kollegor ansågs onekligen ha en betydande roll för hur poliserna upplevde sin yrkesroll. Vidare ansågs kollegor vara mest motiverande för rolltagande och sökandet på en bekräftelse motiverade dem att utvecklas. Bekräftelsen i sig gav dem en hög självkänsla vilket onekligen var viktigt för utvecklingen av deras yrkesroll. Symboliska ledtrådar likt uniformen hjälpte respondenterna att gå från privatperson till yrkesverksam polis och därmed anses motivera rolltagande.

7.3 Reflektioner och framtida forskning

Syftet med studien var att förstå polisens upplevelser av den polisiära yrkesrollen. En kvalitativ ansats har varit en lämplig metodologi. Semistrukturerade intervjuer som empiriinsamling har gett studien rik och djup data om respondenternas upplevelser. Genom att använda en tematisk analys fick forskarparet en omfattande och tydlig empiriinsamling som forskarparet ansåg fångade hur poliserna upplevde den polisiära yrkesrollen. Studiens resultat baserades på tio respondenter, vilket bör tas i hänsyn när det kommer till studiens äkthet. Resultatet visade heller inte en generaliserad bild av hur svenska manliga poliser upplever sin yrkesroll utan kan snarare ses som ett forskningsbidrag kring hur deras upplevelser kan se ut. Genom att anta ett symboliskt interaktionistiskt synsätt har studien fått en djup och berikad analys av respondenternas upplevelser. Det teoretiska ramverket i form av rollteoretiska begrepp har hjälpt forskarparet att förstå polisen och deras upplevelser av sin yrkesroll.

En svaghet med studien var däremot att det har varit svårt att operationalisera rolltagande i intervjufrågor. Detta skulle kunnat påverka resultatet. På intervjuerna behövdes en förklaring kring frågorna för att respondenterna skulle förstå samt för att det skulle ge svar på

forskningsfrågorna. Skulle forskarparet istället operationalisera rolltagande på ett annat sätt skulle studien kunnat få ett annat resultat. En annan svaghet med studien som kan ha påverkat resultatet var att respondenterna möjligtvis kan varit påverkade av polismyndigheten. Studien har med noggrannhet planerat att respondenterna skall delta på sin fritid, detta genom att respondenterna själva fick bestämma tiden för intervjutillfället, för att minska polismyndighetens påverkan. Däremot finns bland annat sekretess samt tystnadsplikt gällande vissa frågor. Detta är något som kan ha påverkat respondenternas svar och därmed påverkat synen på dess yrkesroll vilket i sin tur kan påverkat resultatet. Majoriteten av respondenterna upplevdes som öppna kring att berätta om sin yrkesroll medan ett fåtal respondenter upplevdes mer stängda. Däremot kan detta berott på olika personlighetsdrag hos respondenterna. Studiens styrka och bidrag till forskningen var att svenska polisers upplevelser utifrån ett rollperspektiv är underforskat i dagsläget. Det har varit svårt att hitta tidigare forskning kring ämnet som utgår från polisens perspektiv, vilket gjort denna studie unik och visar att det behövs mer forskning om ämnet.

Det etiska förhållningssättet har varit viktigt för studien och inga problem har medförts. Forskarparet har förhållit sig till de etiska riktlinjerna på flera sätt under studiens gång. Respondenterna hade god kännedom om de etiska riktlinjerna både innan och under intervjuerna. Respondenterna fick information om studiens syfte och tillvägagångssätt samt mottog en samtyckesblankett. I den färdigställda rapporten har det varit av stor vikt att respondenternas personliga information varit anonymiserad för att det inte ska vara möjligt att identifiera enskilda personer. Vidare har den insamlade datan bevarats på ett sådant sätt så att ingen utomstående kan få tillgång till den. Utöver detta har empirin endast använts till studiens ändamål.

En nackdel med studien kan vara att urvalet utgörs av män och enbart fokuserar på deras perspektiv. Det hade varit intressant i framtida forskning att studera polisens yrkesroll utifrån ett genusperspektiv. Detta genom att välja ett urval som består av bara kvinnor, eller både kvinnor och män för att se potentiella skillnader. En sådan studie skulle kunna bidra till ett genusperspektiv och en bredare och mer unik förståelse för den polisiära yrkesrollen. För att se potentiella skillnader mellan kvinnor och män skulle också en kvantitativ eller en *mix method* passat bra för att undersöka detta.

Referenser

Aronson, E., Wilson, T.D. & Sommers, S.R. (2020). *Social Psychology*. (10th ed.) Harlow: Pearson education

Balenovich, J., Grossi, E. & Hughs, T. (2008). Toward a Balanced Approach: Defining Police Roles in Responding to Domestic Violence. *American Journal of Criminal Justice*, 33, ss. 19-31.

Bischof, G.H., Warnaar, B.L., Barajas, M.S. & Dhaliwal, H.K. (2011). Thematic analysis of the experiences of wives who stay with husbands who transition male-to-female. *Michigan Family Review*, 15(1), ss. 16-34.

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), ss. 77–101

Bryman, A. (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3 uppl.) Stockholm: Liber.

Brå (2022) *Nationella trygghetsundersökningen*. [Nationella trygghetsundersökningen \(NTU\)-Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](https://www.bra.se) [2022-12-29]

Burkhardt, B.C. & Akins, S. (2022) How should police respond to homelessness? Results from a survey experiment in Portland, Oregon. *Criminal justice studies*, 35(3), ss. 274-294.

Eliasson, M. (2021). Experience, Seniority and Gut Feeling—A Qualitative Examination of How Swedish Police Officers Perceive They Value, Evaluate and Manage Knowledge When Making Decisions. *Frontiers in Education*, 6, Artikel: 73132.

Granér, R. (2004). *Patrullerande polisens yrkeskultur*. Socialhögskolan, Lunds universitet: Lund

Heslop, R. (2011) Community engagement and learning as ‘becoming’: findings from a study of British police recruit training, *Policing and Society*, 21(3), ss. 327-342.

Hewitt, J.P. & Shulman, D. (2010) *Self and Society: A Symbolic Interactionist Social Psychology*. (11th ed.) Boston: Ally & Bacon

Hoel, L. & Dillern, T. (2022) Becoming a member of the police. Workplace expectations of police students during in-field training. *Studies in Continuing Education*, 44(1), ss. 173-188.

Hofer, M.S., Guarnera, L.A. & Savell, S.M. (2021) “After that, I was leery about giving anybody a break about anything”: Officer-perceived consequences of trauma exposure on interactions with the public. *Journal of Criminal Justice*, 75.

Huey, L. & Ricciardelli, R. (2015) ‘This isn’t what I signed up for’ When police officer role expectations conflict with the realities of general duty policework in remote communities. *International Journal of Police Science & Management*, 17(3), ss. 194–203.

Integritetsmyndigheten (2022). *Dataskyddsförordningen i fulltext*. <https://www.imy.se/verksamhet/dataskydd/det-har-galler-enligt-gdpr/introduktion-till-gdpr/dataskyddsförordningen-i-fulltext/#A5>

Inzunza, M. & Wikström, C. (2020) European police recruits' views on ideal personal characteristics of a police officer, *Policing and Society*, 30(10), ss. 1243-1262.

Kohlström, K. (2022). Professional development in the Swedish police organization: Police officers' learning pathways. *Human Resource Development Quarterly*, 33(4), ss. 339–359.

Lundahl, P. (2021). Hopp om att dödliga utvecklingen har vänt. *Aftonbladet*, 30 mars. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/WOMW7j/hopp-om-att-dodliga-utvecklingen-har-vant>

Sargent, R.H., Caselli, A.J., Machia, L.V. & Newman, L.S. (2022) General perceptions of police mediate relationships between police contact and anticipated police behavior in imagined roadside encounters. *Current Psychology*, 41(7), ss. 4350-4357.

SFS 2014:1104. *Polisförordningen*. Justitiedepartementet

Singh, S., Gupta, B. & Mishra, P.C. (2021) Coping strategies and social support as moderators of occupational stress and mental health link among police personnel, *Industrial Psychiatry Journal*, 30(1), ss. 67–73.

Polisen (2022). *Polisen som arbetsplats*. [Polisen som arbetsplats | Polismyndigheten](#) [2023-04-11]

Polisen (u.å.). *Arbeta som polis*. [Arbeta som polis | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#) [2022-12-20]

Bilaga 1: Intervjuguide

Bakgrundsfrågor:

1. Ålder
2. Antal år inom yrkesroll

Beskrivande av yrkesroll:

1. Vilka uppgifter ingår i din yrkesroll?
2. Hur skulle du beskriva dina arbetsuppgifter?
3. Vad eller vilka faktorer anser du har format din yrkesroll?
4. Vilka utmaningar upplever du att din yrkesroll medför?
5. Hur upplever du dina arbetskrav inom yrkesrollen?
6. Hur skulle du beskriva en bra polis?

Rolltagande:

1. Upplever du att det finns förväntningar på din yrkesroll inom poliskåren?
 - b) I sådana fall, hur ser de ut?
2. Upplever du att det finns förväntningar på din yrkesroll utanför poliskåren?
 - b) I sådana fall, hur ser de ut?
3. Hur skulle du beskriva att förväntningar på din roll som polis påverkar din yrkesutövning?
4. Vad är din uppfattning gällande krav som ställs på ditt agerande inom din yrkesroll?
 - b) Upplever du att det är tydligt formulerat vad som krävs av er?
 - c) Hur påverkar det ditt sätt att agera?
5. Har du erfarenhet av att du i vissa situationer sätter dig in i någon annans roll inom ditt yrke för att veta hur du ska agera?
 - b) I sådana fall, berätta mer om när och i vilken situation?

Rollkonflikt och rollpåfrestning:

1. Upplever du att du inom din yrkesroll bemöter moraliska begränsningar? Exempelvis agera efter regler och principer i arbetet?
 - b) I sådana fall, hur ser de ut?

2. Upplever du att du inom din yrkesroll får belöningar respektive bestraffningar från exempelvis allmänheten eller polismyndigheten?

b) I sådana fall, hur ser de ut?

Övriga frågor:

1. Hur upplever du din yrkesroll generellt? Fördelar / nackdelar.

2. Utifrån ett samhällsperspektiv, hur mycket anser du att din yrkesroll påverkar samhället?

3. Är det något du vill tillägga, något viktigt du känner att vi missat?

Bilaga 2: Samtyckesformulär

Vid underskrift intygar Du ditt samtycke till att delta i vår studie där den polisiära yrkesrollen studeras. Gå noggrant igenom punkterna nedan och vid samtycke, skriv vänligen under.

Medgivande

Jag har tagit del av information gällande studien och är medveten om hur den kommer att utföras.

- Jag har fått möjlighet att ställa eventuella frågor gällande den planerade studien och fått dem besvarade.
- Jag är medveten om att jag som deltagare kommer att intervjuas och att mina svar spelas in.
- Jag deltar frivilligt i studien och har blivit informerad om varför jag valts ut samt syftet med studien.
- Jag är medveten om att personlig information, såsom namn och andra personliga uppgifter, kommer hanteras med största möjliga konfidentialitet.
- Jag är medveten om att jag när som helst, utan ifrågasättning, kan avbryta min medverkan under studiens gång.
- Jag är medveten om att mina svar och informationen jag återger ska anonymiseras och kan komma att citeras i studiens rapport.

Härmed intygar jag att jag tagit del av och godkänt ovanstående information samt samtycker till att medverka i denna intervjustudie som handlar om polisens upplevelser av den polisiära yrkesrollen.

Ort och datum:

Underskrift:

Namnförtydligande:

Forskarens underskrift:

Namnförtydligande: Emma Svärth & Isabelle Skogsberg

Handledare: Lika Rodin

Bilaga 3: Informationsbrev

Stort tack för visat intresse att delta i vår studie!

Vi är två studenter som ska påbörja vår sista termin på det Socialpsykologiska programmet, Högskolan i Skövde och har ett stort intresse för det polisiära yrket. I utbildningens sista termin ingår det att designa och genomföra en studie och presentera detta i en skriftlig rapport som publiceras på högskolans databas. Studiens syfte är att förstå polisens upplevelser av deras yrkesroll och urvalsgruppen utgörs av manliga poliser som kan uppvisa giltig polislegitimation samt har minst ett års erfarenhet inom polisens yttre tjänst. I enlighet med detta vill vi genomföra en kvalitativ intervjustudie där förhoppningen är att resultatet ska kunna synliggöra problematiken så att den kan motverkas samt bidra med en djupare förståelse för den polisiära yrkesrollen. För att förstå detta vill vi ta reda på dina upplevelser gällande den polisiära yrkesrollen och kommer genom en semistrukturerad intervju som pågår omkring 45 - 60 minuter fråga frågor kring just dina upplevelser. Intervjun kommer, vid godkännande av dig, spelas in med hjälp av röstupptagning enbart för att underlätta senare delar i forskningsprojektet och dina svar kan komma att citeras i rapporten.

Du som medverkar i denna studie deltar helt frivilligt och kan när som helst, utan ifrågasättande, avbryta din medverkan under studiens gång. Du har även rätt att avstå från att svara på frågor som ställs under intervjun och kommer erbjudas att läsa igenom materialet från din intervju efter sammanställning för att säkerställa att du tolkats rätt.

Dina uppgifter kommer att hanteras med största möjlig konfidentialitet och ingen obehörig kommer kunna ta del av den data som samlats in. Information som du lämnar i samband med intervjun kommer att hanteras så att ingen kan identifiera dina individuella svar och kommer enbart att användas i forskningssyfte. Utöver detta kommer studien även att följa dataskyddsförordningen (GDPR).

Uppkommer frågor eller funderingar före, under tiden eller efter ditt deltagande i studien kan Du höra av dig till någon av oss eller vår tilldelade handledare.

Emma Svärth

Isabelle Skogsberg

Handledare: Lika Rodin

Student Högskolan Skövde

Student Högskolan Skövde

Lektor i Socialpsykologi

a20emmsv@student.his.se

a20isask@student.his.se

lika.rodin@his.se